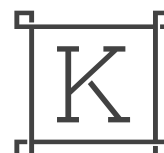

Tyrimai ir ataskaitos

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS FINANSAVIMO
PANAUDOJIMAS PROJEKTUOSE IR ATLYGIS
KŪRĖJAMS 2023 M.

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

VšĮ JJJAZZ, Tarptautinis džiaz festivalis Kaunas Jazz 2023, Los Secretos, Donato Savicko nuotr.

MARIJA PEČIULYTĖ

Stebėsenos ir analizės skyriaus patarėja,
Lietuvos kultūros taryba

© Lietuvos kultūros taryba, 2024

Šios informacijos naudojimas galimas mokslo ir nekomerciniais tikslais,
nurodant cituojamą šaltinį.

Viršelyje naudojama nuotrauka: Tarptautinis vaikų ir jaunimo festivalis
KITOKS'23. Muilo opera: burbuliuko meilė, „Stalo teatras“. Menų spaustuvė,
Dainiaus Putino nuotr.

Dizaineris Kazimieras Dainovskis

Naugarduko g. 10, LT-01309 Vilnius

www.ltk.lt

Autorių išreikštas požiūris nebūtinai sutampa su Lietuvos kultūros tarybos.

ĮŽANGA

VšĮ „Operomanija“, barokinio teatro triukšmų mašinų performanso „Navigacijos“ (aut. Arturas Bumšteinas) pristatymas Dūmų fabrike, Lietuvos scenos menų platformos programoje. Ilmės Vyšniauskaitės nuotr.

Vienas iš pagrindinių Lietuvos kultūros tarybos (LKT) tikslų – investuoti visuomenės lėšas į iniciatyvas, teikiančias vertę Lietuvos kultūriniam ir meniniam gyvenimui. Kartu siekiama užtikrinti racionalų ir pagrįstą šių lėšų panaudojimą. Taigi šios analizės paskirtis – išanalizuoti, kaip organizacijos panaudoja gaunamą finansavimą, padėti suprasti pagrindines tendencijas, problemas ir pateikti išvadas ir rekomendacijas dėl LKT finansavimo modelio tobulinimo.

LKT antrus metus rengiamoje finansinių ataskaitų analizėje taip pat siekiama įvertinti pokyčius, įvykusius nuo ankstesnių metų. Projektų, kurie buvo įgyvendinti 2022 m. finansinės analizės pagrindinė tema buvo energijos išteklių krizė ir galimas jos poveikis projektų lėšų panaudojimui¹. Šiais metais ypatingo dėmesio susilaukia LKT skiriamas finansavimas kūrėjams, nors taip pat buvo svarbu palyginti administravimo lėšų panaudojimo pokyčius jau praėjus krizei, t. y. lyginant su 2022 m. duomenimis. Todėl ataskaitoje trumpai pateikiame pagrindinius administravimo išlaidų pokyčius tarp 2022 ir 2023 m.

Šiais metais analizę pagerinome iš trijų perspektyvų: įtrauktos visos 2023 m. gautos projektų ataskaitos (95 % visų finansuotų projektų), patobulinta atlygio kūrėjams priskyrimo metodika, vertinant atlygį kūrėjams įtraukti palyginamieji Lietuvos institucijų administraciniai duomenys. Be to, atsižvelgėme į šių metų gegužės mėnesį vyksiamą LKT forume „Kūrėjo/s galia“ pateiktas dalyvių pastabas ir ataskaitą papildėme atsakymais į forume kilusius klausimus.

Atlygio kūrėjams klausimas yra ypač aktualus, tai patvirtino per forumą vykusios kūrėjų ir kitų dalyvių diskusijos aktyvumas. Be to, vienu iš pagrindinių darbų, iliustruojančių iššūkius, su kuriais susiduria menininkai Lietuvoje, ir išryškinusių menką atlygį už atliktą kūrybinį darbą, tapo Rusnės Kregždaitės ir Erikos Godlevskos 2021 m. atliktas menininkų socialinės ir kūrybinės būklės vertinimas². Šia analize siekiama ne įvertinti visų Lietuvoje gyvenančių kūrėjų atlygį ir gerovę, bet problemą vertinti iš LKT skiriamo finansavimo perspektyvos – ką taryba galėtų daryti geriau, kad prisidėtų prie kūrėjų gerovės.

Taigi šios analizės atlygio kūrėjams dalies uždaviniai yra du:

1. suteikti naujausią informaciją apie skiriamą atlygį autoriams ir atlikėjams visų LKT skiriamų lėšų kontekste ir
2. geriau suprasti veiksnius, susijusius su vykdančiais projektus kūrėjams mokamo atlygio dydžiu.

Šis darbas nebūtų kokybiškai atliktas be Stebėsenos ir analizės skyriaus vedėjos Radvilės Maskuliūnaitės ir pirmininkės Astos Pakarklytės indėlio.

¹ Lietuvos kultūros taryba. Finansinių ataskaitų analizė. 2023 m. lapkritis. Prieiga: <https://www.kulturostyrimai.lt/visos-temos/kulturos-politika/finansiniu-ataskaitu-analize-2023/>

² Rusnė Kregždaitė ir Erika Godlevska. Menininkų socialinės ir kūrybinės būklės vertinimas. 2021 m. Prieiga: <https://www.kulturostyrimai.lt/metai/menininku-socialines-ir-kurybines-bukles-vertinimas/>

TURINYS

Lietuvos muzikos informacijos centras, WOMEX 23, Tomo Tereko nuotr.

Įžanga	4
Analizėje vartojamos sąvokos	7
Finansuojamų projektų analizės poreikis	8
Kas yra „kūrėjas (-a)“?	9
Analizės metodika	10
DUOMENŲ RINKIMAS IR APDOROJIMAS	10
IŠLAIDŲ GRUPAVIMAS	10
ATLYGIO KŪRĖJAMS PRISKYRIMAS	13
ANALIZĖS PASTABOS	15
Analizės rezultatai: bendrieji duomenys	15
ANALIZUOJAMŲ DUOMENŲ APIMTIS	15
BENDRIEJI IŠLAIDŲ ANALIZĖS REZULTATAI	15
TIESIOGINĖS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKMĖS	17
PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMAS	18
NENUMATYTOS REIKMĖS IR ILGALAIKIO TURTO ĮSIGIJIMAS	20
Specialios analizės rezultatai: atlygis kūrėjams	21
INDIVIDUALIŲ KŪRĖJŲ ATLYGIS	22
LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS STIPENDIJOS	23
KŪRĖJŲ ATLYGIS PAGAL „SODROS“ DUOMENIS	25
Išvados ir rekomendacijos	26
Priedai	28

ANALIZĖJE VARTOJAMOS SĄVOKOS

Finansavimo metai – Lietuvos kultūros tarybos finansavimo metai, t. y. metai, kuriais įgyvendinamiems projektams skiriamas LKT finansavimas. Finansavimo metai sutampa su kalendoriniais metais.

Finansinės ataskaitos – išsamios ataskaitos apie tai, kaip projektų vykdytojai panaudojo LKT suteiktą finansavimą įgyvendindami projektus. Ataskaitose nurodomos planuotos ir faktinės išlaidų sumos, suskaidytos į pagrindines išlaidų grupes.

Tiesioginės išlaidos – tiesiogiai projektams vykdyti skirtų išlaidų grupė: atlygis fiziniams asmenims, projekto tikslams būtinų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos, projekto vykdytojo kompensuojamos darbuotojų komandiruočių ir kviestinių projekto dalyvių išlaidos (nakvynės, dienpinigių, maitinimo, transporto išlaidos) ir kt. Netaikoma kilnojamųjų kultūros vertybių įsigijimo projektams.

Administracinės išlaidos – administracinių išlaidų grupė: projekto vadovo, finansininko ir kitų darbuotojų atlygio, biuro nuomos, komunalinių paslaugų, ryšio paslaugų, kanceliarinių prekių ir kt. išlaidos. Netaikoma kilnojamųjų kultūros vertybių įsigijimo projektams.

Nenumatytos išlaidos – projekto paraiškos teikimo metu nenumatytos kitos išlaidos, susidariusios tiesiogiai dėl projekto vykdymo.

Ilgalaikis turtas – įsigijamas turtas, kurio vieneto kaina ne mažesnė kaip 500 Eur.

Nevyriausybinės organizacijos (nevyriausybiniis sektorius) – savanoriškais pagrindais įkurtas visuomeninis juridinis asmuo, nepriklausomas nuo valstybės ar savivaldybių ar jų įstaigų³, taip pat profesinės sąjungos ar asociacijos. Nevyriausybinių sektorių sudaro šių teisinių formų vienetai: valstybei ar savivaldybėms didžiąja dalimi (< 50 % akcijų) nepriklausančios viešosios įstaigos (VŠĮ), asociacijos, labdaros ir paramos organizacijos, religinės bendruomenės.

Privačios pelno siekiančios organizacijos (privatusis sektorius) – pelno siekiantys juridiniai asmenys: individualios įmonės (IĮ), akcinės bendrovės (AB), uždarnosios akcinės bendrovės (UAB), mažosios bendrijos (MB).

Biudžetinės organizacijos (biudžetinis sektorius) – valstybei ar savivaldybėms didžiąja dalimi (> 50 % akcijų) ar visiškai priklausantys juridiniai asmenys: biudžetinės įstaigos (BĮ) ir viešosios įstaigos, kurių ne mažiau kaip 50 % akcijų valdo valstybė ar savivaldybės.

³ Lietuvos Respublikos Seimas. Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymas. 2013-12-19, Nr. XII-717. Suvestinė redakcija nuo 2022-05-01. Prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/d1e6be90747611e3b675ad30753d4b1b/UvBkAZVbSg>

Kūrėjas, menininkas – „asmuo, kuris reguliariai vykdo kūrybinę veiklą: yra įgijęs meno krypties išsilavinimą ir (arba) kuria ar perkuria meno kūrinius, ir (arba) meninę kūrybą laiko esmine savo gyvenimo dalimi, ir (arba) gauna pajamų iš šios veiklos, ir (arba) prisideda prie meno ir kultūros plėtros, ir (arba) siekia būti pripažintas kaip menininkas“⁴.

Atlikėjas – „aktorius, dainininkas, muzikantas, šokėjas ar kitas asmuo, vaidinantis, dainuojantis, skaitantis, deklamuojantis, kitaip atliekantis literatūros, meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius. <...> atlikėju taip pat laikomas orkestro, ansamblio ar choro vadovas ir dirigentas.“⁵

Autorius – asmuo, kuriantis kūrybinį turinį arba turintis intelektualines ir (arba) autorines kūrinio ar kūrybinio produkto teises⁶. Ši apibrėžtis taip pat apima grožinių kūrinių vertėjus, leidėjus.

Ona Grigaitė „Kontrolinis darbas“. Marcinkonių stoties galerija, VšĮ „Vėrpėjos“. Arūno Baltėno nuotr.

FINANSUOJAMŲ PROJEKTŲ ANALIZĖS POREIKIS

Kiekvienais metais Lietuvos kultūros tarybai pateikiama tūkstančiai kultūros ir meno organizacijų planuojamų projektų paraiškų, o nuo 2014 m. jiems skirta iš viso 200,6 mln. Eur finansavimo. 2023 m. organizacijos pateikė 3 986 paraiškas, bendras visų projektų biudžetas sudarė apie 99,9 mln. Eur, o prašoma iš LKT suma – 66,5 mln. Eur. LKT investavo į 1 520 projektų, jiems skirta 20,48 mln. Eur.

Vis dėlto tik faktinių duomenų analizė gali padėti suprasti projektų lėšų panaudojimo problematiką. Ši analizė identifikuoja, kam daugiausia naudojamos projektų lėšos, kokia dalis jų tenka konkrečioms veikloms, paslaugoms, prekėms todėl pamatomos problemos, kurios atsispindi jau projektų įgyvendinimo metu. Pavyzdžiui, energetinės krizės metu padidėjusių kainų įtaka projektų vykdymui paraiškose neatsispindėtų. Taip galime pamatyti ypatumus tarp lėšų planavimo ir tikrojo jų panaudojimo.

⁴ Rusnė Kregždaitė ir Erika Godlevska. Menininkų socialinės ir kūrybinės būklės vertinimas. 2021 m. 9 psl. Prieiga: <https://www.kulturostyrimai.lt/metai/menininku-socialines-ir-kurybines-bukles-vertinimas/>

⁵ Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas. 1999-05-18 Nr. VIII-1185, red. 2024-05-01. 2 str. 2 p.

Prieiga: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.81676/MNTTuIQzAg?jfwid=-k934nul6s>

⁶ Ibid, 2 str. 5 p.

KAS YRA „KŪRĖJAS (-A)“?

Įvairių tyrimų ar analizių autorių pateikiamos kūrėjo ir menininko apibrėžtys skiriasi, be to, su bendra sąvoka nesutinka ir įvairūs meno ir kultūros atstovai⁷⁸. Išsamiai ši problematika jau buvo apžvelgta 2022 m. įgyvendintų projektų finansinių ataskaitų analizėje⁹, todėl šiame darbe pateikiama tik diskusijos santrauka.

Finansinių ataskaitų analizėje sudėtinga pritaikyti menininko apibrėžtį, vartojamą Menininkų socialinės ir kūrybinės būklės vertinime (2021). Ataskaitose pateikiamas tik paslaugą suteikusių asmens vardas ir pavardė ir trumpas paslaugos aprašymas. Be to, šie duomenys pateikiami ataskaitas pildančių finansininkų buhalterijos ar apskaitos terminais, kurie ne visada atspindi darbo meninės kūrybos lygį¹⁰.

2022 m. duomenų analizės ataskaitoje kūrėjas finansinių ataskaitų dalyje buvo apibrėžtas pagal šiuos aspektus: „a) asmuo yra žinomas menininkas ir / arba b) projekte atlieka svarbų meninį ar aukšto lygio kūrybinį vaidmenį (kuria ir (ar) atlieka meno kūrinį arba kultūrinį turinį projektui ar vadovauja jo turinio meniniam įgyvendinimui) ir / arba c) atlikdamas kūrybinį darbą reikšmingai ir tiesiogiai prisideda prie pagrindinio meno kūrinio ar kultūrinio turinio sukūrimo ar įgyvendinimo projekto metu“ (Lietuvos kultūros taryba, 2023). Visgi šioje analizėje, taikant apibrėžtį daug didesnei duomenų apimčiai, susidurta su iššūkiais:

- Praeitais metais taikyta apibrėžtis reikalauja žinoti kuo užsiima asmuo už

projekto ribų: mažiau žinomų menininkų paieškai internete prireikia didelių išteklių, lyginant su rezultatu, be to, ji yra netiksli, nes asmenys, kurie dalyvauja projekte, nebūtinai jame atlieka savo pagrindinę veiklą.

- Nėra aiški skirtis tarp meno kūrinio sukūrimo ir papildomos kūrybinės veiklos projekte.
- Profesionali meninė veikla nebūtinai naudojama meno kūriniai kurti, tačiau asmuo gali būti priskirtas kūrėjų kategorijai (pavyzdžiui, scenos menų, muzikos prodiuseriai, meno srities konkursų komisijos nariai ir kt.).

Kitais atvejais, minėta apibrėžtis nėra tinkama kūrėjams tiksliai atspindėti finansinėse ataskaitose.

Taigi analizėje kūrėjo sąvokos pritaikymo problema buvo išspręsta ją papildant dar dviem tikslinamosiomis apibrėžtimis – atlikėjo¹¹ ir autoriaus¹², ir patikslinant pagrindinę apibrėžtį:

Kūrėjas:

- a) asmuo, kurio atliekamas darbas yra susijęs su viena iš LKT meno sričių¹³ ir
- b) kurio vaidmuo projekte – vykdyti profesionalią meninę, aukšto meistriškumo kūrybinę veiklą (kuria ir (arba) atlieka meno kūrinį projektui, vadovauja turinio meniniam įgyvendinimui, atlieka kitą profesionalią meninę veiklą).

Toliau analizėje pristatome metodiką ir jos pokyčius nuo praėjusių metų analizės, taip pat pagrindines projektų lėšų paskirstymo tendencijas ir atlygio kūrėjams duomenis.

⁷⁸ S. Trilupaitytė. „Skaidra Trilupaitytė: Kiekvienas yra menininkas?“. 2016-03-21. Bernardinai.lt. Prieiga: <https://www.bernardinai.lt/2016-03-21-skaidra-trilupaityte-kiekvienas-yra-menininkas/>

⁸ LRT.lt. „Išbandymus šlove aptarusi rašytoja Sandra Bernotaitė: šią dovaną reikia mokėti priimti“ (nuo 32:00:00). 2024-05-05. LRT.lt. Prieiga: <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000338129/isbandymus-slove-aptarusi-rasytoja-sandra-bernotaitė-sia-dovana-reikia-moketi-priimti>

⁹ Lietuvos kultūros taryba. Finansinių ataskaitų analizė. 2023 m. lapkritis. Prieiga: <https://www.kulturostyrimai.lt/visos-temos/kulturos-politika/finansiniu-ataskaitu-analize-2023/>

¹⁰ Pavyzdžiui, spektaklis vadinamas „demonstravimo / pristatymo paslauga“.

ANALIZĖS METODIKA

Analizė atlikta remiantis LKT gautomis 2023 finansavimo metų organizacijų projektų finansinėmis ataskaitomis. Joje ataskaitų eilutės priskiriamos atitinkamoms LKT išlaidų grupėms. Analizė susideda iš dviejų dalių: projektų vykdytojų paskirstomų LKT projektų lėšų ir išsamesnės atlygio kūrėjams analizės. Pastaroji susideda iš LKT ir išorės registry duomenų.

DUOMENŲ RINKIMAS IR APDOROJIMAS

Duomenys gaunami iš LKT informacinės sistemos (IS) ir LKT kuratorėms tiesiogiai el. paštu atsiunčiamų ataskaitų. Visi duomenys analizei atsisiunčiami praėjus keliems mėnesiams po finansinių ataskaitų pateikimo termino, kovo mėnesį. Vėliau ataskaitos konvertuojamos į „Excel“ duomenų lenteles, turinys valomas ir sistemizuojamas. Lentelių duomenys darbuotojų peržiūrėti ir ištaisomos juos apdorojant atsiradusios klaidos, lyginant su originaliomis ataskaitomis.

Svarbu pažymėti, kad į analizę įtraukiami ir projektų etapai – t. y. ankstesniais metais finansuotų projektų, kurių vėlesni etapai įgyvendinti 2023 metais, ataskaitos. Kitaip, atrinkus tik 2023 metais finansuotų projektų ataskaitas, būtų prarandama dalis informacijos.

Trijų strateginių programų – Asociacijų ir (ar) skėtinių organizacijų (KO2), Kultūros ir (ar) meno produktus ir (ar) paslaugas kuriančių ir (ar) teikiančių organizacijų (KO1), Tarptautinių renginių (TR) – išlaidas organizacijos pildė atskirai joms atsiųstose „Excel“ lentelėse (ataskaitos forma 2 priede). Šie duomenys jungiami su išvalytomis ataskaitų duomenų lentelėmis.

IŠLAIDŲ GRUPAVIMAS

Projektų vykdytojų projektų reikmėms skiriamų lėšų panaudojimas skirstomas pačių LKT darbuotojų. Instrukcijos, kaip pildyti duomenis, ir apibrėžtys pateikiamos tik trijų strateginių programų (KO1, KO2, TR) projektų vykdytojams. Kiti instrukcijų negauna siekiant neapkrauti organizacijų papildoma ataskaitų pildymo našta, taip pat dėl techninių LKT IS apribojimų. Todėl išlaidas priskiria LKT personalas. Yra keturios išlaidų grupės (tiesioginės, administracinės, nenumatytos, ilgalaikio turto) ir 15 pogrupių (1 lentelė).

¹¹ „aktorius, dainininkas, muzikantas, šokėjas ar kitas asmuo, vaidinantis, dainuojantis, skaitantis, deklamuojantis, kitaip atliekantis literatūros, meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius. <...> atlikėju taip pat laikomas orkestro, ansamblio ar choro vadovas ir dirigentas.“ Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymas, 1999-05-18, red. 2024-05-01. Prieiga: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.81676>

¹² Šioje analizėje apibrėžiamas kaip: kūrybinį turinį kuriantis asmuo, arba kuriam priklauso intelektualinės ir / arba autorinės kūrinio ar kūrybinio produkto teisės (pagal šį apibrėžimą taip pat įtraukiami grožinių kūrinių vertėjai, leidėjai, ir kiti, nebūtinai tiesiogiai sukūrę originalų meno kūrinį, bet Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatyme (1999-05-18, 2024-05-01 red.) nurodomi kaip autorių teisių subjektai.

¹³ Scenos menai (teatras, šokis, cirkas), taikomieji menai (architektūra, dizainas), vizualieji menai (dailė, fotografija, tarpdisciplininis menas), literatūra, muzika. Šaltinis: Lietuvos kultūros taryba. Lietuvos kultūros tarybos administruojamomis lėšomis finansuojamų projektų teikimo gairės. 3.22 p. Patvirtinta LR Kultūros ministro 2021-12-29 (red. 2022-06-04, Nr. JV-496). Prieiga: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/1d191eb068a911eca9ac839120d251c4/VUXXrDAXNu>

1 LENTELĖ. PROJEKTŲ IŠLAIDŲ GRUPĖS, POGRUPIAI IR PAAIŠKINIMAI DĖL IŠLAIDŲ PRISKYRIMO. SUDARYTA LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS.

Eil. Nr.	Išlaidų grupės ar pogrupio (rūšies) pavadinimas	Išlaidų grupės ar pogrupio paaiškinimas
1.	Tiesioginės projekto vykdymo išlaidos	Tiesioginės išlaidos projektui vykdyti ir įgyvendinti: atlygis fiziniams asmenims, projekto tikslams pasiekti būtinos prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos, išlaidos darbuotojų komandiruočiams ir kviesiniams projekto dalyviams (nakvynės, dienpinigių, maitinimo, transporto išlaidos). Netaikoma kilnojamųjų kultūros vertybių įsigijimo projektams.
1.1.	Atlygis kuratoriui, meno vadovui, leidinio sudarytoji	Atlygis koncepcijos autoriui (asmeniui, atsakingam už turinį). Jei projekto vykdytojas šias išlaidas priskiria prie administravimo išlaidų, pildoma tiesioginėse išlaidose.
1.2.	Atlygis kūrėjams (menininkams)	<p>Atlygis už atlikimą aktoriams, dainininkams, muzikantams, įskaitant dirigentus, šokėjams ar kitiems asmenims, vaidinantiems, dainuojantiems, skaitantiems, deklamuojantiems, kitaip atliekantiems literatūros, muzikos, judesio, konceptualaus meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius, lektoriams, pranešėjams.</p> <p>Priskiriamas tiek tiesioginis (gyvas) atlikimas, tiek į garso ar audiovizualinę laikmeną įrašytas kūrinių atlikimas, fonograma, audiovizualinio kūrinių pirmasis įrašas ir jų garso režisieriai ir kt.</p> <p>Atlygis audiovizualinių kūrinių autoriams (režisieriams, scenaristams, operatoriams ir pan.), dramos kūrinių autoriams (dramaturgams, režisieriams, choreografams, scenografams, kostiumų dailininkams, šviesos dailininkams ir pan.), literatūros kūrinių (rašytojų, poetų, vertėjų ir pan.) ir negrožinės literatūros tekstų autoriams (kritikams, menotyrininkams, tyrėjams ir pan.), muzikos kūrinių autoriams, vizualiųjų kūrinių autoriams (dailininkams, skulptoriams, dizaineriams, architektams, fotografams ir pan.).</p>
1.3.	Kelionės ir transportas Lietuvoje	Kai kelionė vyksta Lietuvos teritorijoje arba atvykstama iš užsienio į Lietuvą: degalai, bilietai, vietinis transportas, taksi (į ir iš oro uosto), apgyvendinimas, dienpinigiai, draudimas (kelionės, krovinio), transportavimas (išlaidos, susijusios su meno kūrinių transportavimu, transporto nuoma).
1.4.	Kelionės ir transportas užsienyje	Kai kelionė vyksta užsienio teritorijoje arba išvykstama iš Lietuvos į užsienį: degalai, bilietai, vietinis transportas, taksi (į ir iš oro uosto), apgyvendinimas, dienpinigiai, draudimas (kelionės, krovinio), transportavimas (išlaidos, susijusios su meno kūrinių transportavimu, transporto nuoma).
1.5.	Projekto viešinimas	Visos išlaidos, susijusios su projekto viešimu ir reklama: pranešimų rašymas, fotografavimas, dizaino, filmavimo paslaugos (veiklos įamžinimas, pristatymas ir sklaida), reklaminė atributika, skrajučių, plakatų maketavimas ir spauda, socialinių tinklų, interneto svetainės informacinio turinio administravimas, viešinimo koordinavimas, reklama socialiniuose tinkluose, radijuje, televizijoje, lauko stenduose ir pan., reprezentacinės išlaidos.

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

1.6.	Kitos tiesioginės išlaidos	Techninės projekto įgyvendinimo išlaidos. Paslaugos: erdvės įrengimas, dažymas, montavimas, garso ir apšvietimo paslaugos, dalyvio ar nario mokestis, stendo nuoma, virtualios paslaugos (domenas, interneto svetainės kūrimas, programavimo darbai ir pan.), spaudos paslaugos, maitinimas. Priemonės: projektui įgyvendinti įsigyjamos medžiagos (stiklai, rėmai, trumpalaikis turtas). Nuoma: nuomojama techninė įranga ir kiti prietaisai (dronai, filmavimo įranga), patalpų nuoma. Atlygis kitiems asmenims: sinchroninio vertimo paslaugą teikiantiems vertėjams (pvz., konferencijų), edukacijų vedėjams, tekstų (pvz., pranešimų, dokumentų) vertimo, redagavimo, maketavimo, garso įrašų suvedimo (redagavimo) paslaugos. Premijos konkursų laureatams.
2.	Administracinės išlaidos	Projekto vadovo ir darbuotojų atlygio, biuro nuomos ir komunalinių paslaugų, ryšio paslaugų, kanceliarinių prekių ir kt. išlaidos. Netaikoma kilnojamųjų kultūros vertybių įsigijimo projektams.
2.1.	Projekto vadovas	
2.2.	Projekto finansininkas	
2.3.	Kiti administracijos darbuotojai	Vadybininkai, koordinatoriai, administratoriai, techniniai darbuotojai ir kt. (darbo ar paslaugų sutartys ir kita forma)
2.4.	Biuro nuoma	Biuro nuomos išlaidos projekto vykdymo metu
2.5.	Komunalinės išlaidos	Šildymas, elektra, vanduo ir kt.
2.6.	Kitos administravimo išlaidos	Kanceliarinės prekės, banko mokesčiai, ryšio paslaugos ir kt.
3.	Nenumatytos projekto vykdymo išlaidos	Projekto paraiškos teikimo metu nenumatytos kitos projekto tiesioginio įgyvendinimo išlaidos
3.1.	Atlygis kuratoriui, meno vadovui, leidinio sudarytojui	Atitinka apibrėžtą tiesioginėse išlaidose.
3.2.	Atlygis kūrėjams (menininkams)	Atitinka apibrėžtą tiesioginėse išlaidose.
3.3.	Kitos nenumatytos išlaidos	Atitinka apibrėžtą tiesioginėse išlaidose, taip pat pridedamos kelionių ir transporto išlaidos.
4.	Ilgalaikis turtas	Įsigyjamas turtas, kurio vieneto kaina ne mažesnė nei 500 Eur.

Išlaidų grupės priskiriamos etapais automatinio ir rankiniu būdu: automatinio – naudojantis R ir reguliariosiomis išraiškomis (regex): ataskaitų eilutėms išlaidų grupės ir pogrupiai priskiriami pagal raktažodžius ir frazes iš aprašymų (visas raktažodžių sąrašas –2 Priede); rankiniu – automatiškai priskirtos projektų ataskaitų eilutės peržiūrimos darbuotojų, kad kiekvienos eilutės planuotų, faktinių išlaidų pavadinimai, sąskaitų informacija atitiktų 1 lentelės aprašymus, nustatytus atlygio kriterijus ir projekto kontekstą.

ATLYGIO KŪRĖJAMS PRISKYRIMAS

Atlygio kūrėjams praktiškai neįmanoma suskirstyti į binarines (kūrėjas, nekūrėjas) kategorijas, todėl priskyrimas, galiojęs ankstesnės analizės metu, turėjo daug trūkumų, dėl kurių analizė nebuvo tiksli. Šios analizės uždavinys – atsispiriant nuo ankstesnių metų analizės nuo binarinio skirstymo pereiti prie laipsniško:

1. Projekte atliekamam asmenis vaidmeniui priskiriamos vertės nuo 0 iki 3 pagal profesionalios meninės veiklos lygio skalę: 0 – techninė veikla, 3 – profesionali meninė veikla. Kuo didesnis skaičius, tuo

tvirčiau asmuo priskiriamas profesionaliai meninei veiklai, pvz., jeigu asmuo kuria ar atlieka meno kūrinį arba jo vaidmuo reikalauja meninio meistriškumo (pvz., menų konkursų komisijų nariai, meniniai redaktoriai, menotyrininkai), jam priskiriama vertė 3.

a. Kūrybinę veiklą vykdytys asmenys, kuriuos sudėtinga atskirti nuo profesionalių meninę veiklą vykdančių asmenų arba kurie negali būti galutinai priskirti tik pastarajai veiklai, žymimi „2“.

2. Iš profesionalių meninę veiklą vykdančių asmenų išskiriami meno kūrinio atlikėjai, autoriai iš kitų pagal autoriaus ir atlikėjo kategorijas.

Priskyrimo interpretacijos:

a) Kūrėjas apima asmenis, kurių profesionalios meninės veiklos lygis yra 3 ir kurie yra autoriai, atlikėjai arba autoriai ir (ar) atlikėjai.

b) Kiti su profesionalia menine veikla susiję asmenys atitinka antrą (2) profesionalios meninės veiklos lygį – jie nepatenka į kūrėjo apibrėžtį, tačiau analizėje dėl konteksto įvertinami ir jų duomenys.

c) Kiti asmenys patenka į 0 ir 1 lygius.

Atlygio kūrėjui priskyrimo modelis išsamiai aprašomas 2 lentelėje.

VšĮ „Operomanija“, barokinio teatro triukšmų mašinų performanso „Navigacijos“ (aut. Arturas Bumšteinas) pristatymas Dūmų fabrike, Lietuvos scenos menų platformos programoje. Ilmės Vyšniauskaitės nuotr.

2 LENTELĖ. ATLYGIO KŪRĖJUI PRISKYRIMO MODELIS PAGAL PROFESIONALIOS MENINĖS VEIKLOS LYGĮ IR KŪRĖJO TIPĄ. ŽALIA SPALVA ŽYMIMI VAIDMENYS, KURIE PATENKA Į KŪRĖJO APIBRĖŽTĮ ŠIOJE ANALIZĖJE. TAMSIAI ŽALIA SPALVA ŽYMIMA PROFESIONALIO MENINĖS VEIKLA, NEAPIMANTI MENO KŪRINIŲ KŪRIMO IR ATLIKIMO – JI NEPRISKIRIAMA KŪRĖJAMS. ŠALTINIS: AUTORĖS SUDARYTA SCHEMA.

		Kūrėjo tipas			
		Tik autorius	Tik atlikėjas	Autorius ir (ar) atlikėjas (asmuo atlieka abu vaidmenis arba riba neišskirta)	Nei autorius, nei atlikėjas
Profesionalios meninės veiklos lygis	0 – asmens veikla nepriskiriama kūrybai ar profesionaliai meninei veiklai				
	1 – veikla priskiriama kūrybinei ¹⁴ pagal galiojančius įstatymus, tačiau neturi profesionalios meninės veiklos elemento	Pvz., renginių organizatoriai, programuotojai ir kt.			
	2 – veikla neidentifikuojama kaip gryna meninė veikla arba ji persidengia su kita veikla (kūrybine, komercine ir kt.)	Kūrybinius produktus ar paslaugas kuriantys asmenys, kurių veikla galimai turi profesionalios meninės veiklos elementą, tačiau riba tarp meninės ir komercinės ar kitų tipų veiklos nėra aiški. Dėl to sudėtinga juos identifikuoti tik kaip profesionalią meninę veiklą vykdančius asmenis (pvz., produktų fotografas, scenos menų prodiuseris, reklaminio turinio dizaineris, filmuotos medžiagos kūrėjas (nepatikslinta), meno renginių ir diskusijų vedėjai / moderatoriai, redaktoriai (garso, literatūros) meno srityje ir kt., kurių veikla nepatikslinta)			
	3 – asmuo atlieka profesionalią meninę veiklą arba yra meno kūrinio autorius	Meno kūrinį kuriantis asmuo arba kolektyvas, t. p. asmuo, kuriam kitaip atlyginama už kūrinio arba profesionalios kūrybinės veiklos autorystę (pvz., autorių teisių turėtojai, menotyros straipsnių autoriai, knygų, muzikos ir kt. kūriniių autoriai, grožinių kūriniių vertėjai ir kt.)	Meno kūrinį atliekantis asmuo arba kolektyvas (pvz., orkestro atlikėjai, atliekantys klasikinį muzikos kūrinį, šokėjai (išskyrus choreografus, jeigu neatlieka sukurto kūrinio))	Meno kūrinį kuriantis ir atliekantis asmuo, sukūręs profesionalios meninės veiklos turinį ir jį pristatęs, arba skirtis nėra aiški (pvz., muzikos kūrinį sukuriantys ir pristatantys kūrėjai, asmenys, rašantys ir skaitantys meno srities pranešimą, originalaus cirko pasirodymo atlikėjai)	Meno sričiai atstovaujantis asmuo, projekte tiesiogiai nekuriantis ar neatliekantis meno kūrinio (pvz., meniniai redaktoriai, meno vadovai, komisijų nariai, simpoziumuose ar renginiuose kaip pašnekovai dalyvaujantys menininkai)

¹⁴ Kaip tai suprantama pagal kultūros ir kūrybinių industrijų (KKI) sąvokos apibrėžtį. Šaltinis: LR kultūros ministerija. Įsakymas dėl kultūros ir kūrybinių industrijų politikos 2015–2021 metų plėtros kryptių patvirtinimo. 2015-07-31 (2021-07-08 red.).

ANALIZĖS PASTABOS

Individualaus atlygio analizėje taikoma mediana. Mediana, kitaip nei vidurkis, nėra tokia jautri ypač didelėms ir ypač mažoms reikšmėms, kurios įprastai gerokai pakelia arba pernelyg sumažina vidurkį. Vertinant atlygius, kurie yra pasiskirstę nuo kelių eurų iki keliolikos tūkstančių, tai leidžia įvertinti daugumos kūrėjų gaunamą atlygį, pavyzdžiui, pateikti 75 % visų kūrėjų atlygio ribą.

Visas ataskaitas prieš analizuojant patvirtina LKT Finansų, apskaitos ir atskaitomybės skyrius ir Kultūros ir meno skyrius, todėl papildomai pateikiamų ataskaitų finansiniai duomenys netikrinami.

ANALIZĖS REZULTATAI: BENDRIEJI DUOMENYS

Finansinių ataskaitų analizėje nurodomas lėšų pasiskirstymas pagal išlaidų grupes ir pogrupius ir pagrindiniai skirtumai tarp biudžetinio ir nevyriausybinių sektorių organizacijų. Analizę pradedame pristatydami bendrus projekto išlaidų duomenis pagal minėtas grupes.

ANALIZUOJAMŲ DUOMENŲ APIMTIS

Iš viso analizuojamos 1 474 ataskaitos iš 63 LKT finansavimo konkursų. Tai sudaro 19,67 mln. Eur, arba 96 % skirto finansavimo 2023 m. ir 2022 m. II etapui. Iš jų penki projektai, kurių finansavimo sumos sudaro 201 300 Eur, laimėjo konkursus 2022 m. (II etapo), o likę 1 469 buvo finansuojami 2023 m. Pastarųjų sumos sudaro apie 19,47 mln. Eur.

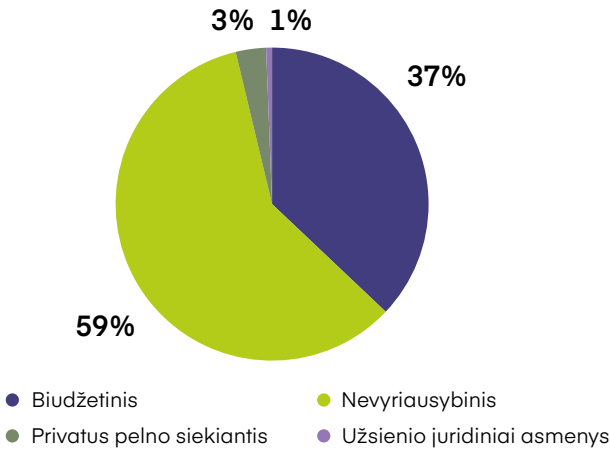
Ataskaitos atrinktos iš 63 konkursų, kurie sugrupuoti į keturias programų grupes: meno sričių konkursus (meno sritys), strateginio finansavimo programas (strateginės programos), Tolygios kultūrinės raidos programą ir kitas programas. Iš jų finansiškai didžiausią dalį sudaro meno sričių konkursai ir strateginio finansavimo programos (po 30 % visų lėšų). Vertinant pagal ataskaitų skaičių daugiausia paraiškų pateikė tolygios kultūrinės raidos projektų vykdytojai (37 %). Išsamūs ataskaitų duomenys pateikiami 2 priede.

BENDRIEJI IŠLAIDŲ ANALIZĖS REZULTATAI

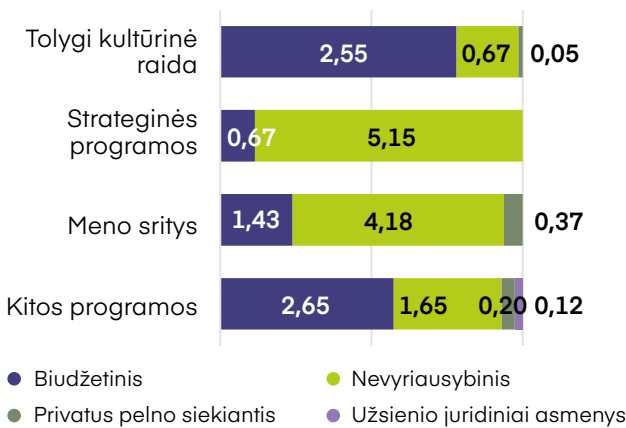
2023 m., kaip ir ankstesniais metais, dominuoja nevyriausybinių ne pelno organizacijų (nevyriausybinių sektorių) ir biudžetinės įstaigos ir didžia dalimi savivaldybėms ir valstybei priklausančios viešosios įstaigos (biudžetinis sektorius). Privačių pelno siekiančių ir užsienio organizacijų lėšos sudarė vos 3 % visų projektų lėšų. Nevyriausybinių sektorių projektai sudaro apytiksliai 42 % visų ataskaitų skaičiaus, tačiau 59 % visų lėšų, už kurias atsiskaityta, o biudžetinio sektorių – apie 52 % ataskaitų ir 37 % visų lėšų (1 ir 2 pav.)¹⁵.

¹⁵ 2024 m. gegužės mėn. forume „Kūrėjo/-s galia“ nurodyti duomenys klaidingi: tuo metu pažymėta, kad biudžetinio sektorių finansavimas sudarė apie 60 %, o nevyriausybinių – 36 % lėšų. Šioje ataskaitoje duomenis dar kartą peržiūrėjome ir klaidas ištaisėme.

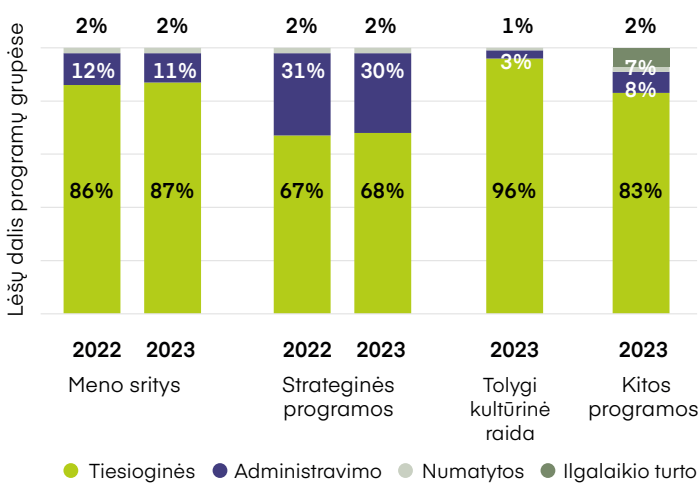
1 PAV. PROJEKTŲ LĖŠŲ DALIES PASISKIRSTYMAS TARP SEKTORIŲ (% NUO VISŲ ATSISKAITYTŲ LĖŠŲ). ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

2 PAV. PROJEKTŲ LĖŠŲ DALIES PASISKIRSTYMAS TARP SEKTORIŲ PROGRAMOSE (MLN. EUR), ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

3 PAV. LKT FINANSAVIMO PASISKIRSTYMAS PROJEKTUOSE PAGAL IŠLAIDŲ RŪŠĮ. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

¹⁶ Lyginami tik meno sričių projektai ir strateginio finansavimo programos projektai, nes 2022 m. tik šiose grupėse buvo įtrauktos visos pateiktos ataskaitos. Kitas programas sudarė tik dalis dabar įtraukiamų programų, o tolygios kultūrinės raidos projektų ataskaitos nebuvo analizuojamos. Todėl čia ir toliau analizėje pateikiami tik pirmų dviejų grupių palyginimai.

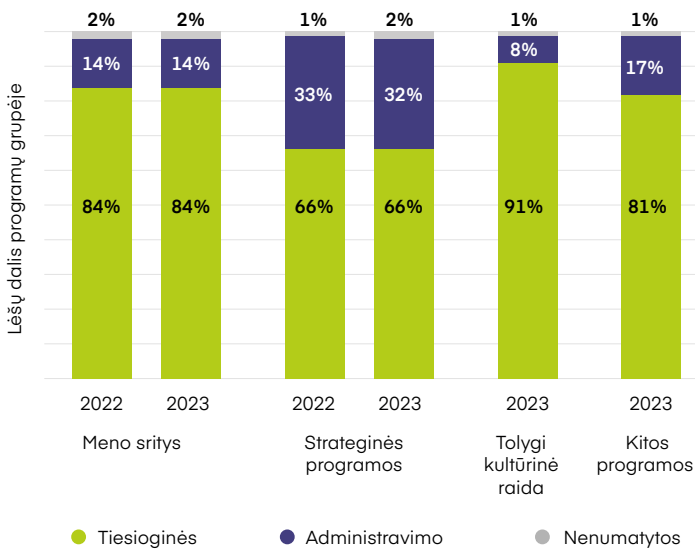
Nevyriausybinis sektorius daugiausiai finansavimo gauna strateginėse programose ir meno srityse, o biudžetinis sektorius vyrauja Tolygioje kultūrinėje raidoje.

Strateginėse programose nevyriausybinių sektoriaus projektai sudaro 88,5 % visų išlaidų, meno sričių projektuose – 70 %. Iš pastarųjų daugiau kaip 70 % konkurso lėšų, arba 2,73 mln. Eur, sudaro muzikos, scenos menų ir taikomųjų menų sričių projektai.

Tolygios kultūrinės raidos konkursuose biudžetinio sektoriaus projektai sudaro apie 57 % visų grupės lėšų, o aštuoniose apskričių paprogramėse jiems atiteko 90 % ir daugiau finansavimo. Vertinant pagal apskritis, daugiausiai finansavimo biudžetinėms organizacijoms skyrė Alytaus, Šiaulių ir Klaipėdos apskritys (ne mažiau kaip 85 % viso apskrities finansavimo), mažiausiai – Utenos (54 % apskrities finansavimo). Kitų programų grupėje biudžetinių organizacijų projektai pusėje programų sudaro 80 % ir daugiau finansavimo.

Tiesioginėms įgyvendinimo reikmėms buvo skiriama daugiausiai LKT lėšų - apie 82 %. Tarp visų programų grupių, Tolygios kultūrinės raidos projektai skyrė didžiausią dalį – 96 %, o bendrai visose programose, išskyrus strateginio finansavimo, šios išlaidos sudaro bent 80 % (3 pav.). Lyginant su 2022 m., skaičiai išlieka panašūs: tais metais tiesioginėms išlaidoms meno sričių projektams ir strateginio finansavimo programoms¹⁶ buvo skiriama vidutiniškai 77 % projektų lėšų. Ryškių skirtumų nėra ir administravimo, nenumatytose ar ilgalaikio turto išlaidose.

4 PAV. LKT FINANSAVIMO PASISKIRSTYMAS NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PROJEKTUOSE PAGAL IŠLAIDŲ RŪŠĮ. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Nevyriausybinių organizacijų projektų išlaidų pasiskirstymas išlieka panašus kaip ir 2022 m. ir labiau matomi skirtumai lyginant su kitais sektoriais. Tiesioginėms išlaidoms skirta apie 87 % panašiai kaip ir kituose sektoriuose. Tačiau administravimo išlaidos sudaro gerokai didesnę dalį (22 %, kai bendrai sektoriuose – 15 %). Ilgalaikio turto įsigijimui buvo skiriama žymiai mažiau, ypatingai kitų programų grupėje – 0,5 % lyginant su 7 % visuose sektoriuose (4 pav). Ilgalaikio turto dalies skirtumą nulemia didesnės lėšos skiriamos eksponatų įsigijimo programoms, kuriose vyrauja biudžetinės atminties institucijos: Lietuvos arba lietuvių kilmės menininkų šiuolaikinio vizualaus meno ar dizaino darbų įsigijimo projektai ir Lietuvai svarbių kilnojimų kultūros vertybių įsigijimo projektai. Jie bendrai sudaro 84,5 % visų kitų programų grupės ilgalaikio turto lėšų. Tuo tarpu administravimo lėšų dalis nevyriausybiniame sektoriuje galimai didesnė dėl didesnės nevyriausybinių organizacijų dalies strateginio finansavimo programose.

TIESIOGINĖS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKMĖS

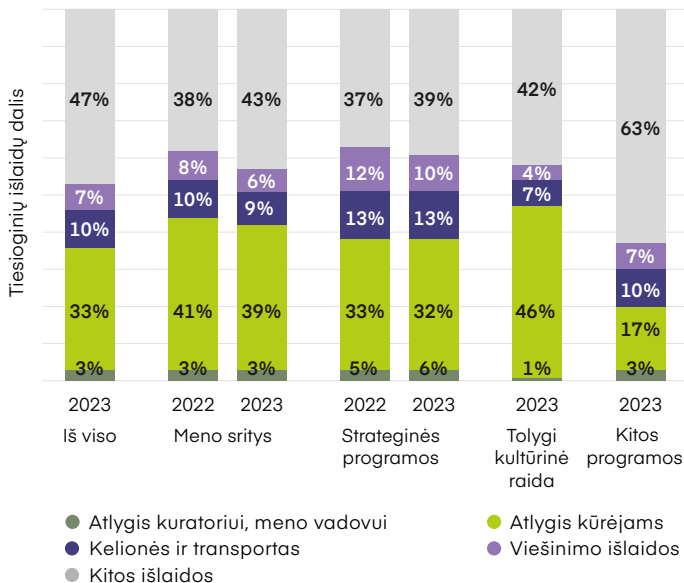
Didžiausią tiesioginių išlaidų dalį 2023 m. sudaro kitos išlaidos. Į šias išlaidas dažniausiai įeina projektui reikalingų medžiagų, kitų nei profesionalių meninių paslaugų įsigijimas, projekto kūrimui naudojamos medžiagos, projektų erdvių nuomos išlaidos ir kt. Joms projektų vykdytojai skyrė 7,7 mln. Eur, arba apie 48 % tiesioginių išlaidų. Kuratorių, meno vadovų ir kūrėjų atlygis užima antrą vietą: 5,9 mln. Eur, arba 37 % tiesioginių išlaidų. Iš šios sumos kuratoriams ir meno vadovams sumokėta 506,5 tūkst., o kūrėjams – 5,4 mln. Eur¹⁷. Kelionių ir transporto ir viešinimo išlaidos kartu apima apie 15 % tiesioginių išlaidų, arba 2,4 mln. Eur.

Tarp programų ryškiausiai išsiskiria kitų programų grupė – kitos išlaidos sudaro 63 %, o atlygis kuratoriams ir kūrėjams bendrai yra apie 14 % mažesnis nei vidutiniškai likusiose programų grupėse (5 pav.). Kitaip tariant, du trečdaliai skiriamo LKT finansavimo kitų programų projektuose atitenka medžiagų, nuomos ar kitų paslaugų (išskyrus viešinimo ir kelionių paslaugas) įsigijimui.

Palyginus perskaičiuotus 2022 m. duomenis su 2023 m., pastebėta, kad 2023 m. meno sričių ir strateginio finansavimo iniciatyvose buvo skiriama šiek tiek mažiau LKT finansavimo kūrėjų atlygiui, viešinimui ir kelionėms. O atlygio kuratoriams dalis strateginio finansavimo programų projektuose šiek tiek išaugo. Vis dėlto pokyčiai yra neryškūs ir tendencijai patvirtinti reikia vėlesnių metų apžvalgos.

¹⁷ Suma perskaičiuota po mėgėjų meno renginių ataskaitų duomenų prijungimo (2024 m. LKT forumo metu ši suma buvo lygi 5,36 mln. Eur).

5 PAV. LKT SKIRTOS LĖŠOS TIESIOGINĖMS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKMĖMS PAGAL PROGRAMŲ GRUPĘ. VISI SEKTORIAI. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMAS

2022 m. išlaidų analizėje ypatingas dėmesys buvo skiriamas energetikos krizei, kuri sukėlė Rusijos pradėtą karą su Ukraina. Dėl Rusijos veiksmų sutrikęs energijos žaliavų tiekimas prisidėjo prie išteklių trūkumo Europoje ir didžiausio energijos kainų kilimo per visą istoriją¹⁸. „Nord Pool“ duomenimis, Lietuvos rinkoje 2019–2021 m. kainos svyravo tarp 46 ir 90,5 Eur/MWh, o 2022 m. vidutiniškai sudarė 230 Eur/MWh¹⁹. Didžiausias šuolis įvyko rugpjūčio mėnesį, kai 1 MWh kainavo 480 Eur, arba daugiau nei penkis kartus, palyginti su 2020–2021 m. pandemijos laikotarpiu.

Nuogąstaujant, kad kainų kilimas gali smarkiai paveikti nevyriausybines kultūros organizacijas, joms, gavus LKT finansavimą, leista didesnę lėšų dalį skirti

administravimo reikmėms²⁰. Kaip parodė ankstesnė, 2022 m. duomenų analizė, iš pirmo žvilgsnio organizacijos vangiai pasinaudojo šia galimybe, nes didžiąją dalį skyrė tiesioginėms projektų įgyvendinimo reikmėms²¹. Šioje ataskaitoje tikslesniam pokyčiui įvertinti lyginami pokrizinio (2023 m.) ir krizinio (2022 m.) laikotarpių duomenys.

Ryškiausiai tarp 2022 ir 2023 m. nevyriausybinių organizacijų biuro nuomos ir komunalinių išlaidų dalis pasikeitė meno sričių projektuose. 2023 m. meno sričių projektuose administravimui panaudota 584,2 tūkst. Eur, iš jų 24,1 tūkst. Eur skirta biuro nuomai ir komunalinėms išlaidoms. Tai 21,9 tūkst. Eur mažesnė suma nei 2022 m. Vis dėlto tai reiškia tik 3 % mažesnę administravimui skiriamą sumą, palyginti su ankstesniais metais, arba pokytį nuo 7 iki 4 %.

Kitaip, nei buvo galima numanyti, strateginio finansavimo programų projektuose organizacijos 2023 m. šioms išlaidoms skyrė net daugiau nei tuomet, kai kilo energetikos išteklių krizė (6 pav.). Strateginio finansavimo programų projektuose iš 1,67 mln. Eur administravimui, biuro nuomos ir komunalinėms išlaidoms skirta 194,1 tūkst. Eur, arba 10,8 tūkst. Eur daugiau nei 2022 m. Kitaip tariant, lėšos, priskiriamos šiai išlaidų grupei, truputį išaugo nuo 11 iki 12 %, ir neturint kitų laikotarpių duomenų galima sakyti, kad išliko stabilios.

Verta pabrėžti, kad nematomas žymus bendrųjų finansavimo tendencijų poveikis, nes finansavimas išliko panašus. Vidutinis meno sričių konkurso projekto finansavimas 2022 m. sudarė 12,3 tūkst. Eur, 2023 m. – 12,5 tūkst. Eur (nevyriausybinių organizacijų projektų: atitinkamai 13,2 ir 12,9 tūkst.

¹⁸ D. Gaffen. „How the Russia-Ukraine war accelerated a global energy crisis“ [Kaip Rusijos ir Ukrainos karas paskatino pasaulinę energijos krizę]. 2022-12-15. Prieiga: <https://www.reuters.com/business/energy/year-russia-turbocharged-global-energy-crisis-2022-12-13/>

¹⁹ Nordpool. Prices. 2024-03-26. Prieiga: <https://data.nordpoolgroup.com/auction/day-ahead/prices?deliveryDate=2022-01-01¤cy=EUR&aggregation=Monthly&deliveryAreas=EE,LT,LV>

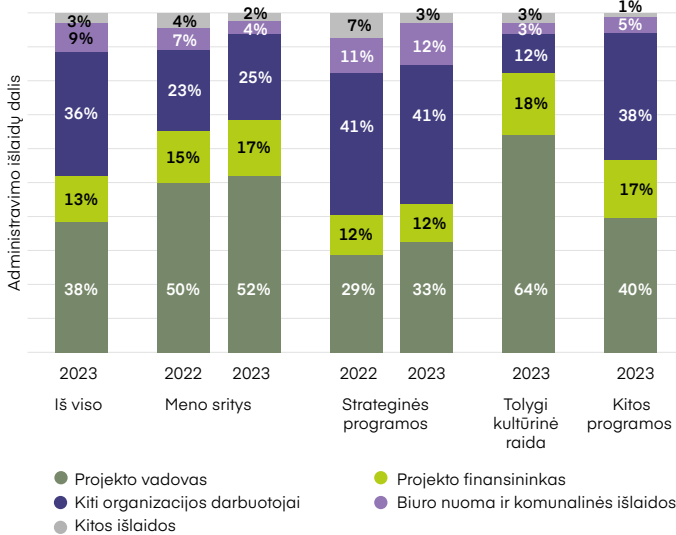
²⁰ Lietuvos kultūros taryba. 2022-02-25. Keičiamos projektų administravimo išlaidų apimtys. Prieiga: <https://www.ltkt.lt/naujienos/586-keiciamos-projektu-administravimo-islaidu-apimtys.html>

²¹ Lietuvos kultūros taryba. Finansinių ataskaitų analizė. 2023 m. lapkritis. Prieiga: <https://www.kulturostyrimai.lt/visos-temos/kulturos-politika/finansiniu-ataskaitu-analize-2023/>

Eur), o strateginio finansavimo programų nevyriausybinių organizacijų projektams 2022 m. vidutiniškai skirta 99,8 tūkst. Eur, 2023 m. – 97,4 tūkst. Eur.

Paaiškinti šių tendencijų priežastingumo, patvirtinti ar paneigti, kad organizacijos nepatyrė energijos kainų šuolių poveikio, remdamiesi šiais duomenimis negalime, nes įtaką galėjo daryti keli veiksniai. Pavyzdžiui, galbūt išlaidoms padengti buvo naudojamos kitos, ne LKT lėšos, galbūt laikinas kainų šuolis padarė nežymią įtaką, galbūt įtaką padarė vėliau, o galbūt energijos krizė paveikė tik tam tikras organizacijas. Vis dėlto tai, kad pirminiai finansinių ataskaitų duomenys nerodo didesnio skirtumo, nei tikėtasi, yra įdomus fenomenas, skatinantis ateityje geriau ištirti tikrąjį energijos krizės poveikį organizacijoms ir to poveikio priežastis.

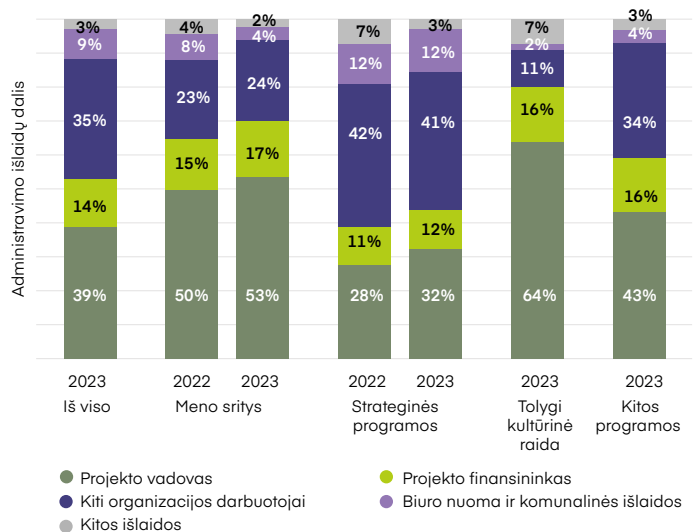
6 PAV. LKT SKIRTOS LĖŠOS PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO REIKMĖMS PAGAL PROGRAMŲ GRUPĘ. NEVYRIAUSYBINIS SEKTORIUS. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Visų sektorių duomenyse matyti, kad didžiausią projektų administravimo sumos dalį organizacijos skiria su projektu dirbantiems darbuotojams: projektų vadovui, finansininkui ir kitiems organizacijos

darbuotojams (7 pav.). Darbuotojų atlyginimams vidutiniškai panaudota 88 % visų administravimo reikmėms skiriamų LKT lėšų. Be jau minėtų darbuotojų, dažniausiai figūruoja atlygis projektų vadybininkams, koordinatoriams.

7 PAV. LKT SKIRTOS LĖŠOS PROJEKTŲ ADMINISTRAVIMO REIKMĖMS PAGAL PROGRAMŲ GRUPĘ. VISI SEKTORIAI. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Dar įdomiau tai, kad, visus ataskaitų duomenis peržvelgus pagal užmokestį gaunančius asmenis (vardus ir pavardes), nuo 7 iki 45 % lėšų programose galimai sudaro organizacijų vadovų atlygis. Dažniausiai šios išlaidos figūruoja kuratorių, koordinatorių atlygio, papildomų tiesioginių ir administravimo paslaugų skiltyse. Vis dėlto, apskritai paėmus, tie patys kiti administracijoje dirbantys asmenys figūruoja visų rūšių išlaidose kaip atliekantys įvairias roles. Tai gali rodyti, kad dažnai organizacijos vadovai apsiima kelis įgyvendinant projektą atliekamus darbus. Svarbu pažymėti, kad analizė pagal vardus ir pavardes turi trūkumą – negalima identifikuoti, ar tai tikrai tas pats asmuo, todėl rezultatus reikėtų vertinti atsargiai ir ateityje šį aspektą ištirti išsamiau.

NENUMATYTOS REIKMĖS IR ILGALAIKIO TURTO ĮSIGIJIMAS

Vertinant bendrai, nenumatytoms projektų vykdymo reikmėms ir ilgalaikio turto įsigijimui skiriama vidutiniškai iki dviejų procentų visų išlaidų, arba 112,6 tūkst. Eur. Didžiąją dalį šių lėšų dažnai sudaro nenumatytas atlygis už papildomas paslaugas, išlaidos medžiagoms ir eksponatų įsigijimas. Palyginti su 2022 m., šių išlaidų dalis meno sričių ir strateginių programų projektuose iš esmės išliko stabili: padidėjo tik nuo 1,6 iki 1,7 %. Šių išlaidų paskirtis yra labai įvairi ir sudaro ypač mažą išlaidų dalį, todėl analizėje apžvelgiama minimaliai.

Ilgalaikio turto įsigijimo išlaidoms 2023 m. iš viso skirta 355,3 tūkst. Eur, iš jų meno kūrybiniams įsigijimui – 276 tūkst. Eur, taigi, 78 % ilgalaikio turto. Likusi suma dažniausiai skiriama įvairiai technikai – garso aparatūrai, muzikos instrumentams, kompiuteriams.

Nenumatytoms projektų reikmėms skirta 310,6 tūkst. Eur, iš jų nenumatytam kūrėjų atlygiui – 25 tūkst. Eur (8 %). Dažniausiai tai yra mokesčiai autorių teisių administratoriams už kūrinių naudojimą. Kitos išlaidos apima įvairias kanceliarines, reprezentacines priemones, įvairių paslaugų įsigijimą. Palyginti su 2022 m., nenumatytas atlygis kūrėjams meno sričių ir strateginių programų projektuose sumažėjo nedaug – nuo 12 iki 10 % (nuo 22,2 iki 19,7 tūkst. Eur (3 lentelė)).

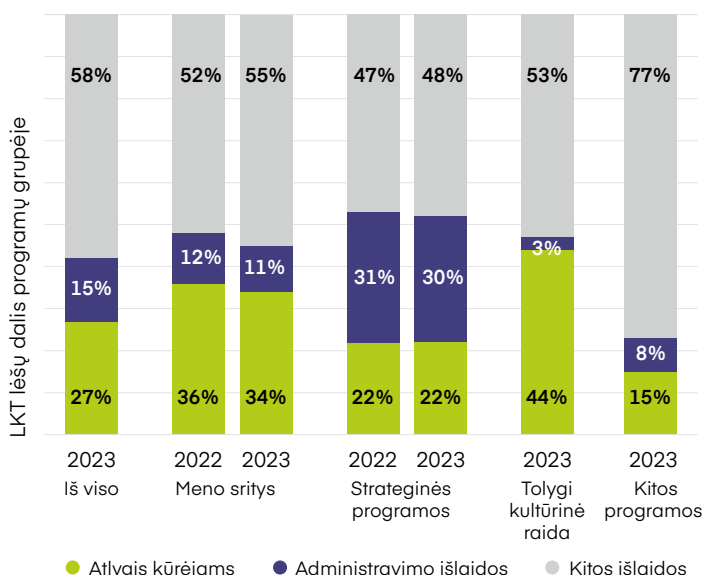
3 LENTELĖ. NENUMATYTOMS REIKMĖMS IR ILGALAIKIO TURTO ĮSIGIJIMUI SKIRTOS SUMOS. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA. PASTABA: PROCENTAI NURODO NENUMATYTŲ IŠLAIDŲ DALĮ.

Programos grupė	Metai	Nenumatytos projektų reikmės, Eur			Ilgalaikio turto įsigijimas, Eur
		Atlygis kuratoriui, meno vadovui	Atlygis kūrėjams	Kitos išlaidos	
Iš viso	2023	3449,95 (1 %)	25747,58 (8 %)	28 1356,67 (91 %)	355 330,96
Meno sritys	2022	166,90 (0 %)	15 336,97 (15 %)	90 777,57 (85 %)	2 439,92
	2023	2 213,79 (2 %)	11 410,93 (11 %)	91 950,98 (87 %)	7 055,77
Strateginės programos	2022	4 500,00 (6 %)	6 940,46 (10 %)	61 318,23 (84 %)	17 123,00
	2023	0,00 (0 %)	8 287,40 (9 %)	86 849,72 (91 %)	13 674,08
Tolygi kultūrinė raida	2023	100,00 (0 %)	3 240,27 (8 %)	38 450,03 (92 %)	7 866,69
Kitos programos	2023	1 136,16 (2 %)	2 808,98 (4 %)	64 105,94 (94 %)	326 734,42

SPECIALIOS ANALIZĖS REZULTATAI: ATLYGIS KŪRĖJAMS

Pagal atnaujintą metodiką priskiriamas atlygis individualiems kūrėjams, atlikėjams ir jų kolektyvams sudaro 5,4 mln. Eur, arba 28 % visos ataskaitų sumos 2023 m. (8 pav.). Lyginant su 2022 m., meno sričių projektų grupėje ši suma yra apie 2,5 % mažesnė, o strateginių programų grupėje – 4,15 % didesnė, skirtumas atitinkamai yra –50 tūkst. Eur ir +52 tūkst. Eur. Vis dėlto atsižvelgiant į bendrą finansavimo dalį, palyginti su visomis kitomis reikmėmis, skirtumai tarp metų nežymūs: meno sričių projektuose 2023 m. kūrėjų atlygiui skirta 34,5 % viso finansavimo, kai 2022 m. – 36 %; strateginių programų projektuose – 21,7 %, palyginti su 22,3 % per tą patį laikotarpį (8 pav.).

8 PAV. ATLYGIO KŪRĖJAMS DALIS, PALYGINTI SU KITOMIS PROJEKTŲ REIKMĖMIS, 2023 M. VISI SEKTORIAI. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Tarp programų grupių didžiausia dalis kūrėjų atlygiui skirta tolygios kultūrinės raidos projektuose (44 % viso LKT projektų finansavimo). Palyginimui: meno sričių projektuose ši dalis mažesnė 10 %, o strateginių programų projektuose – mažesnė 22 %.

Galimos kelios tokio pasiskirstymo priežastys: įgyvendinimo forma, santykinė įgyvendinimo išlaidų dalis lyginti su visu gautu finansavimu ir kitų programų specifika.

Tolygios kultūrinės raidos programoje vyrauja projektai, kuriuose dalyvauja daug kūrėjų (autorių, atlikėjų). Festivaliuose iš visų daugiau nei 100 įgyvendinimo formų menininkų atlygiui skiriama daugiausiai – 7 % – LKT lėšų. Net trečdalis visų tolygios kultūrinės raidos projektų yra būtent festivaliai ir koncertai. Meno sričių projektuose šios formos projektams skiriama 13 %, o strateginėse programose – 6 % LKT lėšų. Pažymėtina, kad kitų programų grupėje esančios programos ne visos yra orientuotos į naujų darbų kūrimą ar atlikimą, todėl tai irgi gali nulemti skirtumus. Pavyzdžiui, kultūros paveldo eksponatų ar kūrinių įsigijimas priskiriamas ilgalaikiam turtui, o ne tiesioginiam atlygiui kūrėjams; kvalifikacijos kėlimo programa orientuota į kultūros specialistų įgūdžių tobulinimą, o ne kūrinių sukūrimą ar atlikimą ir t. t. Tokį lėšų pasiskirstymą gali nulemti tai, kad tolygios kultūrinės raidos projektuose dominuojantys masiniai renginiai reikalauja didesnio skaičiaus kūrėjų įtraukimo, taigi ir didesnės LKT finansavimo dalies jų atlygiui.

INDIVIDUALIŲ KŪRĖJŲ ATLYGIS

Individualių kūrėjų atlygis LKT finansuojamuose projektuose sudaro daugumą, palyginti su kolektyvais, trupėmis ar kitomis grupėmis. 2023 m. individualiems kūrėjams meno sričių projektuose skirta 78 %, tolygios kultūrinės raidos projektuose – 56 %, o kitų programų projektuose – 65 % viso atlygio kūrėjams. Iš viso 4 655 individualūs autoriai ir atlikėjai gavo apie 3 mln. Eur LKT finansavimo lėšų, o vieno kūrėjo atlygio mediana yra 350 Eur.

Kūrėjų atlygis varijuoja nuo 12 Eur iki 17 tūkst. Eur (9 pav.). Didžiausia suma sumokėta už 4

darbų sukūrimą ir palyginti daug atsiplėšia nuo kitų atlygių; antra pagal dydį suma – 10,6 tūkst. Eur. Žvelgiant į atskiras kultūros ir meno sritis, atlygio mediana yra tarp 150 Eur (literatūra) ir 638 Eur (šokis). Pavyzdžiui, literatūros srities projektuose tokia suma buvo mokama už autorinės programos literatūriniam vakarui parengimą ir atlikimą, kitokį dalyvavimą renginyje arba už literatūros kūrinį. Šokio srities projektuose panaši suma buvo mokama už šviesų dailę spektaklio metu, vaidmens šokio spektakliui sukūrimą ir atlikimą penkis kartus. Visgi iš viso 75 % visų atlygių visose srityse, išskyrus šokį, siekė 1 000 Eur (šokio srities projektuose – 1 200 Eur), tad likę 25 % kūrėjų gavo atlygį nuo 1 000,01 Eur iki 17 000 Eur.

9 PAV. 2023 M. INDIVIDUALAUS ATLYGIO UŽ ATLIKTĄ DARBĄ PROJEKTE PASISKIRSTYMAS PAGAL ORGANIZACIJOS PROJEKTO MENO SRITĮ. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

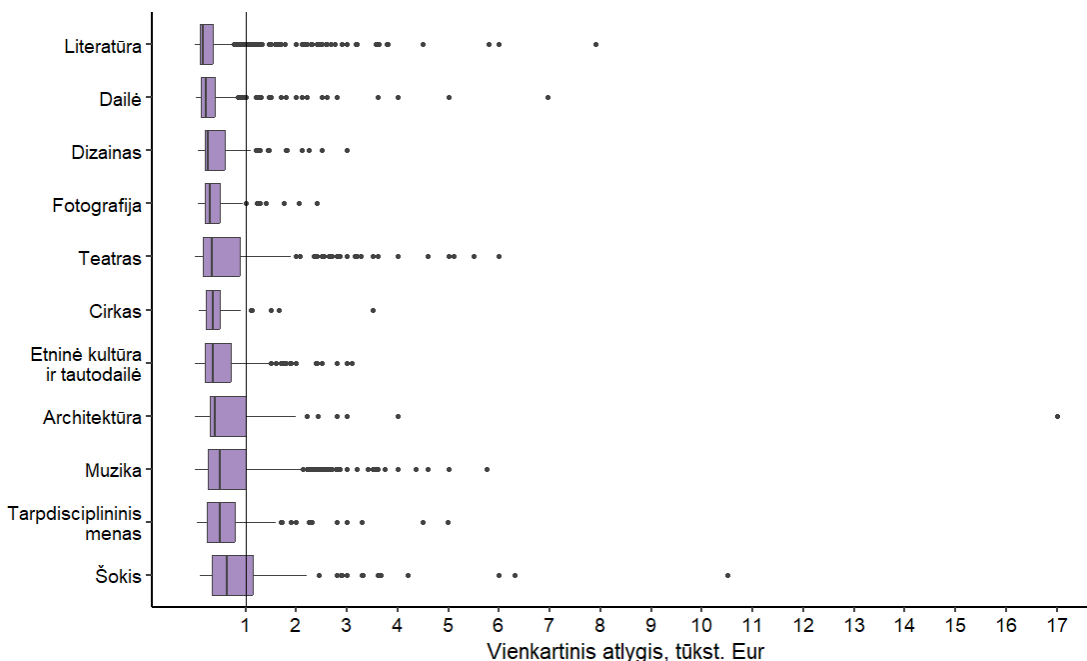
PASTABOS:

Atlygio mediana (50 % visų atlygių) – žymima vertikaliu brūkšniu stačiakampio viduje,

pirmas kvartilis (25 % visų atlygių) – kairė stačiakampio riba;

trečias kvartilis (75 % visų atlygių) – dešinė stačiakampio riba.

Taškai žymi ekstremalias atlygio sumas – tai atlygiai, kurie yra statistiškai reikšmingai nutolę nuo medianos.

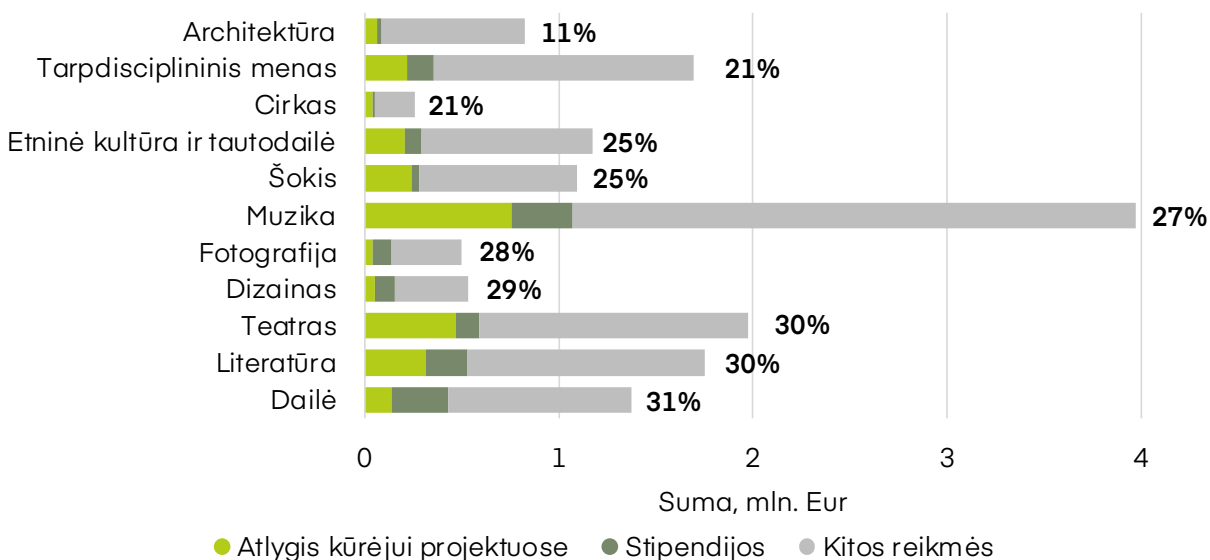

LKT STIPENDIJOS

Kita meno kūrėjų ar atlikėjų iš LKT gaunamo finansavimo rūšis – stipendijos individualiems kūrėjams. Iš pateiktų 1 234 paraiškų 11-oje meno sričių individualią arba Lietuvoje gyvenančio Ukrainos kūrėjo stipendiją gavo iš viso 389 unikalūs asmenys. Visos stipendijos sudaro 600 Eur per mėnesį sumą ir buvo skiriamos laikotarpiui nuo vieno iki 12 mėnesių (Ukrainos kūrėjams skiriamos fiksuotam trijų mėnesių laikotarpiui). Vidutiniškai individualios stipendijos buvo skiriamos šešių mėnesių laikotarpiui (4 PRIEDAS). LKT stipendijų finansavimo suma 2023 m. sudarė 1,43 mln. Eur.

Sudėjus stipendijas ir projektinio atlygio kūrėjams ir atlikėjams sumas, matyti, kad 5 044 asmenys gavo iš viso 4,43 mln. Eur. Daugiausiai lėšų iš viso finansavimo kūrėjams skirta dailės srityje (31 %), mažiausiai – architektūros (11 %) (10 pav.).

10 PAV. LKT SKIRTAS FINANSAVIMAS KŪRĖJAMS PER ORGANIZACIJŲ PROJEKTUS IR STIPENDIJAS 2023 M. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Įvertinus individualių kūrėjų skaičių ir jiems tenkantį atlygį tiek organizacijų projektuose, tiek stipendijos forma, išryškėja scenos menų sritys: šokis, muzika ir teatras. Šių sričių projektuose vidutiniškai didesnei daliai asmenų atlygis sumokamas iš LKT lėšų, skiriamos LKT stipendijos ir atlygio mediana yra didesnė. Pavyzdžiui, šokio srityje finansavimą gavo 7 % didesnė stipendininkų dalis nei vidurkis, šios srities projektuose iš LKT lėšų skirtas atlygis 1,21 karto daugiau asmenų, o jiems skiriamo atlygio dydis yra 326 Eur didesnis nei meno sričių projektuose mokamo atlygio iš LKT finansavimo mediana (400 Eur)^{22, 23}. Muzikos srities projektuose dalyvauja 1,09 karto didesnė dalis kūrėjų viename projekte ir panašiai yra didesnė stipendijų gavėjų dalis nei vidutiniškai, tačiau atlygio mediana – 560 Eur – yra viena didžiausių (4 lentelė). O teatro srityje, nors ji iš pirmo žvilgsnio neišsiskiria, nes atlygio mediana yra tokia pati kaip visų sričių bendrai, stipendijos gavėjų dalis yra didžiausia (45 %) ir į projektus įtraukiamas 1,54 karto didesnis skaičius kūrėjų nei vidutiniškai visose srityse. Todėl, pasvėrus visus šiuos rodiklius, galima teigti, jog šiose srityse LKT finansavimo individualiam kūrėjui skiriama daugiausiai.

²² Pagal projektus, kurie pagal įgyvendinimą priskiriami atrinktoms meno sritims, o ne meno sričių konkursams.

²³ Nėpainioti su 360 Eur mediana, kuri taikoma visiems projektams, nepriklausomai nuo kultūros ar meno srities.

4 LENTELĖ. PAGRINDINIAI INDIVIDUALIŲ KŪRĖJŲ FINANSAVIMO PER ORGANIZACIJŲ PROJEKTUS IR STIPENDIJOMIS DUOMENYS 2023 M. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Sritis	Bendrai per organizacijų projektus ir stipendijoms				
	Finansavimas individualiems kūrėjams, Eur	Finansuotų individualių kūrėjų sk.	Atlygio kūrėjui mediana, Eur	Stipendijas gavusių kūrėjų dalis	Vid. org. projekte dalyvavusių individualių kūrėjų sk.
Šokis	279 297,79	247	726,00	44 %	4,8
Muzika	1 068 750,26	1 117	560,00	40 %	4,3
Tarpdisciplininis menas	357 087,02	391	500,00	30 %	3,5
Architektūra	88 464,68	72	480,00	40 %	2,3
Etninė kultūra ir tautodailė	292 077,23	347	400,00	41 %	2,0
Fotografija	137 679,05	122	400,00	34 %	4,0
Teatras	588 315,70	729	400,00	45 %	5,4
Dizainas	154 175,15	119	396,78	29 %	3,3
Cirkas	54 605,12	84	350,00	38 %	5,8
Dailė	429 976,92	351	300,00	31 %	3,5
Literatūra	525 124,22	844	180,00	38 %	4,8

Galiausiai, sudėjus stipendijas, projektų finansavimo lėšas, skiriamas individualiems kūrėjams ir kolektyvams visose kultūros ir meno srityse, gaunama 6,85 mln. Eur suma. Tai sudaro 32,5 % viso LKT finansavimo.

Vertinant menininkų atlygį kyla pagrindinis klausimas – ar šios sumos yra teisingos iš įdėto darbo, sukuriamos vertės perspektyvos, nes, kaip minima R. Kregždaitės ir E. Godlevskos (2021 m.) atliktame tyrime, išgyventi iš savo meninės veiklos gali vos 21 % apklausoje dalyvavusių menininkų.

Deja, pagal finansines ataskaitas tokio vertinimo atlikti neįmanoma. LKT finansuojami projektai yra tik dalis visos kūrėjų atliekamos veiklos. Dar svarbiau yra

tai, kad LKT ataskaitose pateikiami ne viso projektų biudžeto panaudojimo duomenys, o tik LKT skiriamos dalies, tad viso atlygio dydžio nežinome. Galiausiai nėra pažymima, už kokios apimties darbą sumokama, taigi sunku įvertinti tiek darbą, kurį kūrėjas skiria pasiruošimui ir įgyvendinimui, tiek vertę, kurią jis šiuo darbu sukuria, jeigu norėtume suprasti, ar atlygis buvo teisingas.

Jeigu projekto metu sumokamą atlygį vertintume iš LKT finansavimo perspektyvos, 350 Eur, mokamų už vidutiniškai 6 mėnesių trukmės projektą, mediana atrodo itin menkas atlygis kūrėjui. Tačiau tai reikėtų įvertinti nuodugniau: analizuoti projektų aprašymus, viešinimo medžiagą, kurią galbūt

apsiimti galima būtų tyrimo apimtyje. Tuo tarpu šios analizės apimtyje tai, kad daugiau nei trečdalis LKT finansavimo skiriama būtent tiesiogiai kūrėjams, o iš jų 5,4 mln. Eur yra vien projektų vykdytojų skiriama suma, rodo teigiamą rezultatą.

Norint geriau suprasti LKT skiriamą finansavimą kūrėjams svarbu šias sumas vertinti ir bendrame Lietuvos kontekste. Dėl šios priežasties palyginimui papildomai pateikiami kontekstiniai duomenys, gauti iš Valstybinio socialinio draudimo fondo.

KŪRĖJŲ ATLYGIS PAGAL „SODROS“ DUOMENIS

2023 m. sausio–gruodžio mėn. duomenimis, asmuo už atlikėjo veiklą vidutiniškai per mėnesį gavo 246,6 Eur, o pagal autorines sutartis – 443,5 Eur. Visgi didžiąją dalį atlygio kūrėjai ir atlikėjai gauna ne pagal autorines ar atlikimo sutartis, o, pavyzdžiui, dirbdami pagal individualios veiklos pažymą ar verslo liudijimą. Ataskaitose matyti, kad apytiksliai pusė kūrėjų gavo atlygį pagal paslaugų teikimo sutartis, sudarytas jiems vykdant individualią veiklą pagal pažymą ar turint verslo liudijimą²⁴. Be to, „Sodra“ dėl asmens duomenų apsaugos nepateikia duomenų, kurie apimtų mažą skaičių asmenų, todėl duomenys gali būti neišsamūs. Daugiau informacijos suteiktų statistika pagal asmens profesiją, kuri apimtų visas darbo santykių rūšis.

„Sodros“ duomenims atrinkti šie profesijų pogrupiai²⁵, panašiausiai įvardijantys meno kūrėjų ar atlikėjų vaidmenis, apibrėžtus finansinėse ataskaitose:

- 2641 Autoriai ir kiti rašytojai,
- 2651 Regimojo meno kūrėjai ir atlikėjai,
- 2652 Muzikantai, dainininkai ir kompozitoriai,
- 2653 Šokėjai ir choreografai,
- 2654 Kino, teatro ir panašių sričių režisieriai ir prodiuseriai,
- 2655 Aktoriai.

Didžioji dalis vaidmenis atitinkančių profesijų yra 265 skyriuje, tačiau su išimtimis. Tik dalis fotografų, dizainerių ir architektų kuria specifiškai nekomercinius meno kūrinius, be to, į jų grupę patenka ir inžinieriai ar projektuotojai, todėl šios profesijų grupės šiuo metu nuspręsta neįtraukti. Panašiai ir su cirko artistais – jie yra toje pačioje grupėje kaip renginių vedėjai ir būrelių vadovai, todėl nėra žinoma, ar duomenis atspindėtų teisingai. Taigi jų atlygis neapžvelgiamas.

Atrinktų profesijų vidutinės metinės pajamos 2023 m. pagal visas socialinio draudimo rūšis sudarė vidutiniškai nuo 1 438 Eur iki 2 090 Eur bruto²⁶ (11 pav.): iš jų moterų – nuo 1 335 iki 1 961 Eur, vyrų – nuo 1 649 iki 2 468 Eur. Mažiausias vidutinės pajamas uždirbo šokėjai ir choreografai, didžiausias – autoriai ir kiti rašytojai. Pagal apskritis didžiausios vidutinės pajamos buvo gaunamos Vilniaus (kino, teatro ir panašių sričių režisieriai ir prodiuseriai – 2 353 Eur), mažiausios – Marijampolės

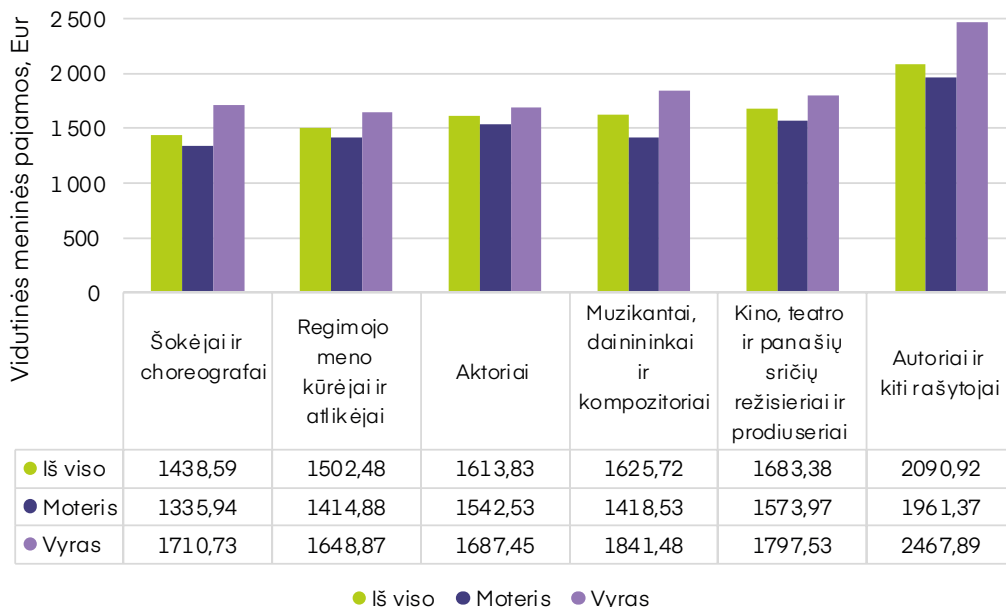
²⁴ Duomenys peržiūrėti naudojant raktažodžius IVP, IV, IDV, VL, ind., indiv, verslo, tad gali pasitaikyti klaidingo įrašų įtraukimo arba neįtraukimo atvejų. Vis dėlto duomenis peržiūrėjus nustatyta, kad beveik visi jie atitiko ieškomas frazes, todėl laikomi patikimais šiai statistikai iliustruoti.

²⁵ Pogrupiai atrinkti pagal Lietuvos profesijų klasifikatoriuje (2023 m. versija) esančius aprašymus, kurie geriausiai atitinka analizuojamas kultūros ir meno sritis: <https://profesijuklasifikatorius.lt/lpk-paieska>

²⁶ Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Vidutinis apdraustųjų visomis draudimo rūšimis skaičius (tūkst.) ir jų vidutinės pajamos (€) pagal savivaldybę ir profesiją ir lytį. Atnaujinta: 2024 m. liepos mėn. Prieiga: <https://atvira.sodra.lt/lt-eur/>

11 PAV. VIDUTINĖS MĖNESINĖS PAJAMOS (BRUTO) 2023 M. PAGAL LYTĮ. ŠALTINIS: ANALIZĖS AUTORIŲ GRAFIKAS PAGAL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO DUOMENIS

o autoriai ir rašytojai yra tarp gaunančiųjų mažiausiai. Ateityje būtų svarbu iširti, kokie aspektai nulemia tokius drastiškus skirtumus ir kokią įtaką tai daro kūrėjų gerovei.

apskirtyje (regimojo meno kūrėjai ir atlikėjai – 1 026 Eur)²⁷. Palyginimui: Lietuvos bruto vidutinės apdraustųjų pajamos 2023 m. sudarė 1 558 Eur, taigi matoma aiški skirtis tarp profesijų – kai kurių asmenų vidutinės pajamos buvo keliais šimtais eurų didesnės, kai kurių – tiek pat mažesnės.

Taigi, nors iš esmės dalis kūrėjų vidutiniškai gavo didesnes nei 1 558 Eur mėnesines pajamas, vyrauja aiški skirtis tarp atskirų asmenų profesijų, lyties ir apskričių. Papildomai lyginant Valstybės duomenų agentūros duomenis, bruto mėnesinis darbo užmokestis privačiajame sektoriuje meninės ir pramoginės veiklos srityse taip pat buvo 300 Eur mažesnis nei bendras Lietuvos. Vis dėlto įdomiausias yra šių duomenų tendencijų palyginimas su LKT duomenimis: LKT skiriamo finansavimo duomenyse vyrauja visiškai atvirkščios tendencijos, susijusios su profesijomis, nei „Sodros“ duomenyse: šokėjai ir choreografai vidutiniškai gauna daugiausiai finansavimo,

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

2023 m. Lietuvos kultūros projektų finansinių ataskaitų analizė parodė, kad išlaidų paskirstymo pokyčiai, palyginti su 2022 m., buvo maži: daugiau nei 70 % jų skiriama tiesioginėms projektų įgyvendinimo reikmėms.

Administravimo išlaidų dalys, palyginti su praėjusiais metais, taip pat pakito nedaug, nepaisant 2022 m. energijos išteklių krizės: meno sričių konkursų projektuose nevyriausybiniuose organizacijose biuro išlaikymo išlaidos sudaro 3 % mažesnę skirto finansavimo dalį nei 2022 m., o strateginių programų projektuose šioms išlaidoms organizacijose skirta dalis 2023 m. net šiek tiek didesnė. Projektų vykdytojai ir krizės metu privalėjo įgyvendinti projektus ir už juos atsiskaityti, o LKT skirtos lėšos sudarė

²⁷ Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba. Vidutinis apdraustųjų visomis draudimo rūšimis skaičius (tūkst.) ir jų vidutinės pajamos (€) pagal profesiją ir lytį. Atnaujinta: 2024 m. liepos mėn. Prieiga: <https://atvira.sodra.lt/lt-eur/>

tik dalį viso biudžeto. Numanoma, kad dėl šios priežasties finansavimą jie vengė skirti šalutinėms išlaidoms, pavyzdžiui, energijos suvartojimui, ir vietoj to viską investavo į projekto įgyvendinimą. Ateityje rekomenduojama išsamiau išanalizuoti priežastis, dėl kurių projektų vykdytojai nepasinaudojo šia priemone, taip pat įvertinti LKT skiriamo finansavimo apribojimus panašiose situacijose. Tai padėtų įvertinti panašaus pobūdžio sprendimų tinkamumą ištekusioms krizėms spręsti.

Atlygis kūrėjams sudaro vieną didžiausių projektams vykdyti skiriamų LKT lėšų dalių (27 %). Iš programų daugiausiai jų skiriama tolygios kultūrinės raidos programoje (44 %). Šioje programoje festivaliams ir koncertams tenka 29 % visų programos lėšų, kitose programose – nuo 6 iki 13 %. Tai gali būti susiję su dideliu festivalių ir koncertų skaičiumi. Iš viso meno kolektyvai ir 5 044 individualūs kūrėjai gavo 6,85 mln. Eur tiesiogiai iš LKT skiriamo finansavimo, o tai sudaro 32,5 % LKT finansavimo, skirto organizacijų projektams ir individualioms iniciatyvoms 2023 m.

Trys ketvirtadaliai iš 4,6 tūkst. individualių kūrėjų už darbą gavo iki 1000 Eur, likęs ketvirtadalis – tarp 1 000,01 ir 17 000 Eur.

Kaip ir praeitais metais, pastebimas ypač didelis atlygio skirtumas: mažesnė dalis kūrėjų gauna keliolika kartų didesnį atlygį nei absoliuti dauguma. O Valstybinio socialinio draudimo fondo duomenys rodo, kad kai kurių menininkų vidutinės mėnesinės pajamos beveik atitinka vidutines pajamas Lietuvoje, tačiau tarp skirtingų profesijų grupių, lyčių ir apskričių vyrauja reikšminga skirtis. Ši skirtis buvo minima ir R. Kregždaitės ir E. Godlevskos (2021) tyrime.

Galiausiai verta pažymėti, kad LKT duomenys, susiję su veiklomis ir profesijomis, yra priešingi „Sodros“ duomenims. Šias LKT finansavimo srities tendencijas verta ateityje paanalizuoti išsamiau, nes jos galėtų geriau išryškinti finansavimo panaudojimo problemas, su kuriomis susiduria tiek projektų vykdytojai, tiek kūrėjai. Pavyzdžiui, galbūt LKT finansavimas kaip papildomas šaltinis skiriamas kūrėjams šiose srityse tuomet, kai kiti projekto finansavimo šaltiniai jau būna paskirti kitoms įgyvendinimo reikmėms. Kita vertus, įtaką tam galėjo daryti LKT narių skatinimai teikti prioritetą kūrėjų atlygiui ir taip pirmiausia užsitikrinti būtent galimybę sumokėti kūrėjams, o ne kitų išlaidų apmokėjimą.

VšĮ „Palangos orkestras“, koncertų ciklas „Orkestro vasara parke: 770“. Aldo Kazlauskio nuotr.

PRIEDAI

Paroda „Paversti stenkis realiu. Tik lyginant su kuo?“, Šiuolaikinio meno muziejus Krokuvėje (MOCAK), Lietuvos nacionalinis dailės muziejus, Vytenio Jankūno nuotr.

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

1 PRIEDAS. **GAUTŲ ATASKAITŲ DUOMENŲ SANTRAUKA.** ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBOS ORGANIZACIJŲ PROJEKTŲ ATASKAITŲ DUOMENYS

Konkursinių programų grupė	Konkursinės programos pavadinimas	Finansuotų paraiškų sk., vnt.	Gautų ataskaitų sk., vnt.
Meno sritys	Taikomieji menai	40	38
	Architektūra (2022 m. II etapas)	3	3
	Vizualieji menai	110	108
	Literatūra	141	136
	Scenos menai	117	104
	Muzika	94	94
Strateginės programos	Strateginis meno kūrėjų organizacijų finansavimas	17	17
	Strateginis kultūros ir (ar) meno produktus ir (ar) paslaugas kuriančių ir (ar) teikiančių organizacijų finansavimas (KO1)	17	17
	Strateginis asociacijų ir (ar) skėtinių organizacijų finansavimas (KO2)	6	6
	Strateginis tarptautinių renginių finansavimas (TR)	15	15
Atminties institucijos	Atminties institucijos: inovatyvių paslaugų kūrimas	42	42
	Atminties institucijos: kultūros ir meno sklaida	24	24
	Atminties institucijos: kultūros vertybių restauravimas ir tyrimai	35	35
	Atminties institucijos: Lietuvai svarbių kilnojamyjū kultūros vertybių įsigijimo projektai	13	13
	Atminties institucijos: Lietuvos arba lietuvių kilmės menininkų šiuolaikinio vizualaus meno ar dizaino darbų įsigijimo projektai	4	4
	Atminties institucijos: muziejų kolekcijų mobilumas	12	12
	Atminties institucijos: tarptautinis ir tarpinstitucinis bendradarbiavimas	4	4
Etninė kultūra ir kultūros paveldas	Etninė kultūra ir nematerialus kultūros paveldas	35	34
	Kultūros paveldas	18	17
	Atminties įprasminimas ir pilietinis ugdymas: kultūros paveldo sugrąžinimas	2	1
Kultūros ir kūrybinės industrijos (KKI)	Kultūros ir kūrybinės industrijos: kultūros startuoliai	10	10
	Kultūros ir kūrybinės industrijos: tinklaveika	27	24
Kūrybinės bendruomenių iniciatyvos	Kūrybinės bendruomenių iniciatyvos: kūrybinės bendruomenių iniciatyvos	30	31
Menas žmogaus gerovei	Menas žmogaus gerovei	14	14
Ugdymas kultūra: kultūros edukacija	Ugdymas kultūra: kultūros edukacija	26	25

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

2 PRIEDAS. RAKTAŽODŽIŲ, SKIRTŲ AUTOMATINIAM PRISKYRIMUI, KODAS. ŠALTINIS: AUTORĖS KODAS, LIETUVOS KULTŪROS TARYBA. PROGRAMINĖ ĮRANGA: RStudio 2024.09.1+394 "Cranberry Hibiscus" Release (a1fe401fc08c232d470278d1bc362d05d79753d9, 2024-11-03) for windows.

```
# Šis kodas priskiria išlaidų kategorijas pagal išlaidų aprašymuose apibrėžtus raktažodžius.
Sys.setlocale(locale = "Lithuanian.UTF-8")

library(data.table)
library(readxl)
library(openxlsx)

# Input
year <- 2023
dt_dir <- [DUOMENŲ DIREKTORIJA]

# Output
output <- "output/assigned_tbls/"

if(!dir.exists(output)){
  dir.create(output, recursive = TRUE)
}

# Išsaugoti rezultatus Excel failuose?
save.files <- FALSE

# Nuskaityti direktorijoje esančių failų nurodas
dt <- list.files(dt_dir, recursive = TRUE, full.names = TRUE)
col_classes <- c("text", "text", "numeric", "date", "text", "numeric", "text")

## Nuskaityti ataskaitų duomenis
data_ls <- lapply(dt, function(x) {
  raw_dt <- readxl::read_xlsx(x, sheet = "Išrašų duomenys",
                             col_types = col_classes)
  raw_dt <- as.data.table(raw_dt)
  return(raw_dt)
})

## Nuskaityti ataskaitų metainformacija
meta_ls <- lapply(dt, function(x) {
  meta_dt <- readxl::read_xlsx(x, sheet = "Ataskaitos informacija")
  meta_dt <- as.data.table(meta_dt)
  return(meta_dt)
})

invisible(gc())

# Išvalyti stulpeliuose esančius duomenis
data_ls <- lapply(data_ls, function(x){
  x[, lapply(.SD, function(y) {
    y <- trimws(y)
    y <- gsub("\\s+", " ", y)
  })]
  return(x)
})

# Priskirti duomenų eilutėms didžiausias išlaidų kategorijas
categories <- data.table(name_pattern = c("^1\\. [0-9]{1,2}", "^1\\.a\\. ", "^2\\. [0-9]{1,2}",
                                         "^3\\. [0-9]{1,2}", "^4\\. [0-9]{1,2}"),
                        name = c("Tiesioginės projekto vykdymo išlaidos",
                                "Premijų konkursų laureatams išlaidos",
                                "Administravimo išlaidos",
                                "Nenumatytos išlaidos",
                                "Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto
išsigijimas"),
                        type_no = c("1", "1a", "2", "3", "4"))

data_ls <- lapply(seq_along(data_ls), function(i) {
  x <- data_ls[[i]]

  # Pridėti naujus stulpelius
  x[, c("islaidu_kategorija", "islaidu_kodas", "islaidu_rusis") := ""]

  # Sustabdyti kodą, jeigu eil_nr nėra randamas duomenyse (klaidingų duomenų aptikimas)
  if("eil_nr" %in% names(x)){
    for (p in 1:nrow(categories)) {
      x[grepl(pattern = categories[["name_pattern"]][p], eil_nr),
        islaidu_kategorija := categories[["name"]][p]]

      x[grepl(pattern = categories[["name_pattern"]][p], eil_nr),
```

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

```

        islaidu_kodas := categories[["type_no"]][p]]
    }
} else {
  cat("Nerastas eil_nr: \n")
  print(meta_ls[[i]]$`Metaduomenų reikšm ` [2])
  stop()
}

first_cols <- c("islaidu_kodas", "islaidu_kategorija")
setcolorder(x, neworder = c(first_cols,
                             setdiff(names(x), first_cols)))
return(x)
})

#####

# Priskirti išlaidas pagal raktažodžius
data_ls <- lapply(data_ls, function(dt){

  # 1. Administravimo išlaidos:
  ## raktažodžiai:
  ## 1) projekto vadovui
  ## 2) auditui ir finansininkui
  ## 3) kiti administracijos darbuotojai
  ## 4) biuro nuomos išlaidos
  ## 5) komunalin s išlaidos
  ## 6) kitos išlaidos

  admin_projmng <- c("[Pp]projekt[oų].*vadov", "Vadov.*projekt.*")
  admin_fin <- c("[Bb]uhalter", "[Aa]uditas", "[Ff]inansinink",
                "[Aa]udito\b", "[Aa]uditor(ius|iai)")
  admin_empl <- c("[Pp]projekt[oų]\\s+[Kk]oordin", "[Vv]adybinink",
                "[Aa]dministrato[r]", "[Tt]echnin.{1,20}[Dd]arbuotoj",
                "[Kk]oordinato[r|vim]")
  admin_office <- c("[Pp]atalp.+[Nn]uom",
                  "([Bb]iur[oų]|[Oo]fis[oų])\\s+[Nn]uom",
                  "[Nn]uom.+([Bb]iur[oų]|[Oo]fis[oų])")
  admin_util <- c("[Ee]ksplotac", "[Ee]ksplotavim", "[Ee]lekt[r]", "[Kk]omunal",
                "[Šš]ildym", "[Vv]andentiek", "[Vv]and(uo|ens)", "[Dd]uj(os|ų)")

  admin_keywords <- c(paste0(admin_projmng, collapse = "|"),
                    paste0(admin_fin, collapse = "|"),
                    paste0(admin_empl, collapse = "|"),
                    paste0(admin_office, collapse = "|"),
                    paste0(admin_util, collapse = "|"))

  expense_types <- c("Admin: projekto vadovas",
                    "Admin: projekto finansininkas",
                    "Admin: administracijos darbuotojai",
                    "Admin: biuro nuoma",
                    "Admin: komunalin s išlaidos")

  for(i in 1:length(admin_keywords)){
    condition1 <- dt$islaidu_kodas == "2" &
      (grepl(admin_keywords[i], x = dt$planuota_islaidos, ignore.case = TRUE) |
       grepl(admin_keywords[i], x = dt$islaidu_komentarai, ignore.case = TRUE))

    dt[condition1, islaidu_rusis := expense_types[i]]
  }

  # 1.2. Kitos admin. išlaidos
  dt[islaidu_kodas == "2" & islaidu_rusis == "",
     islaidu_rusis := "Admin: kitos išlaidos"]

  return(dt)
})

#####

# # 2. Tiesiogin s išlaidos
## raktažodžiai:
## 1) kuratorius, meno vadovas
## 2) atlik jai
## 3) autoriai
## 4) kelion s LT
## 5) kelion s užsienyje
## 6) komunikacija
## 7) kitos išlaidos

data_ls <- lapply(data_ls, function(dt){

```

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

```

if(all(c("planuota_islaidos", "islaidu_komentarai") %in% names(dt)){

# 2.1. Tiesioginis atlygis kuratoriui
curators_key <- c("[Kk]urator", "[Mm]eno\\s+[Vv]adov", "[Ss]udarytoj")

cond_direct_cur <- dt$islaidu_kodas %in% c("1", "2") &
  !(grepl("^Admin", dt$islaidu_rusis)) &
  (grepl(paste0(curators_key, collapse = "|"), x = dt$planuota_islaidos,
    ignore.case = TRUE) |
    grepl(paste0(curators_key, collapse = "|"), x = dt$islaidu_komentarai,
      ignore.case = TRUE))

dt[cond_direct_cur, islaidu_rusis := "Tiesiogin s: atlygis kuratoriui, meno vadovui"]

## 2.2. Nenumatytas atlygis kuratoriui

cond_unexp_cur <- dt$islaidu_kodas == "3" &
  (grepl(paste0(curators_key, collapse = "|"), x = dt$planuota_islaidos,
    ignore.case = TRUE) |
    grepl(paste0(curators_key, collapse = "|"), x = dt$islaidu_komentarai,
      ignore.case = TRUE))

dt[cond_unexp_cur, islaidu_rusis := "Nenumatytos: atlygis kuratoriui, meno vadovui"]

#####
# 3. Atlik jai
performer_key <- c("[Aa]tlik(im| j)", "[Dd]aininink", "[Mm]uzikant",
  "[Ii]nstrumentalist", "[Aa]ktor", "[Vv]aid(inim|yb)", "[Aa]krobat",
  "[Šš]ok j", "[Dd]eklam(av|uot)", "[Ss]kaity(t|m)", "[Dd]irigent",
  "[Gg]arso\\s+rež", "[Kk]oncertmeister")

payment_key <- c("[Aa]tlyg", "[Uu]žmokest", "[Hh]onorar", "[Mm]ok jim")

joined_performer <- paste0("(", paste0(payment_key, collapse = "|"),
  ").+((", paste0(performer_key, collapse = "|"), ")")

joined_performer2 <- paste0("(", paste0(performer_key, collapse = "|"),
  ").+((", paste0(payment_key, collapse = "|"), ")")

# Priskirti skirtingas atlygių teksto kombinacijas
cond_perform1 <- grepl(joined_performer, x = dt$planuota_islaidos,
  ignore.case = TRUE) |
  grepl(joined_performer, x = dt$islaidu_komentarai,
    ignore.case = TRUE)

cond_perform2 <- grepl(joined_performer2, x = dt$planuota_islaidos) |
  grepl(joined_performer2, x = dt$islaidu_komentarai)

cond_perform3 <- grepl("\\bhonorar", x = dt$islaidu_komentarai, ignore.case = TRUE) |
  grepl("\\bhonorar", x = dt$planuota_islaidos, ignore.case = TRUE) |
  grepl("\\bhonorar", x = dt$saskaitos_informacija, ignore.case = TRUE)

final_cond <- dt$islaidu_kodas == "1" &
  (cond_perform1 | cond_perform2 | cond_perform3)

dt[final_cond,
  islaidu_rusis := "Tiesiogin s: atlygis atlik jams"]

# 2.2. Payment to performers - unexpected
final_cond_unexp <- dt$islaidu_kodas == "3" &
  (cond_perform1 | cond_perform2 | cond_perform3)

dt[final_cond_unexp,
  islaidu_rusis := "Nenumatytos: atlygis atlik jams"]

#####
# 3. Autoriai
author_key <- c("[Kk]ūr j(ui|ai|ams|oms|ų)", "[Aa]utor(iui|ei|i|ams| ms|i|ų)",
  "[Mm]eninink(ui|ei|ams| ms|ų)",
  "[Aa]ranž(uo|o|j|ė| )|avim)", "[Pp]oet(ui|ei|ams| ms|ų)",
  "[Ss]kulptor", "[Rr]ežisier",
  "[Oo]perator", "[Ss]cenarist", "[Dd]ramaturg",
  "[Cc]horeograf", "[Ss]cenograf",
  "[Kk]ostium[ųo]\\s+(dailinink|dizainer|kūr j)",
  "[Dd]ailinink", "[Rr]ašytoj", "[Kk]ritik(ui|ei|ams| ms|ų)",
  "[Mm]enotyrynink", "[Aa]rchitekt(ui|ei|ams| ms|ų|ūr)",
  "[Ii]liustrator(ius| )", "[Kk]ompozitor", "[Dd]izain")

```


PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

```

joined_author <- paste0("(", paste0(payment_key, collapse = "|"),
                        ").+(", paste0(author_key, collapse = "|"), ")")

joined_author2 <- paste0("(", paste0(author_key, collapse = "|"),
                        ").+(", paste0(payment_key, collapse = "|"), ")")

cond_auth1 <- grepl(joined_author, x = dt$planuota_islaidos) |
  grepl(joined_author, x = dt$islaidu_komentarai)

cond_auth2 <- grepl(joined_author2, x = dt$planuota_islaidos) |
  grepl(joined_author2, x = dt$islaidu_komentarai)

final_cond_auth <- dt$islaidu_kodas == "1" & (cond_auth1 | cond_auth2)

# Tiesiogin s: autoriai
dt[final_cond_auth,
  islaidu_rusis := "Tiesiogin s: atlygis autoriams"]

# 3.2. Payment to creators - unexpected
final_cond_auth_unexp <- dt$islaidu_kodas == "3" & (cond_auth1 | cond_auth2)

dt[final_cond_auth_unexp, islaidu_rusis := "Nenumatytos: atlygis autoriams"]

#####
# 5. Kelion s ir transportas
LT <- [LIETUVOS VIETOVIIŲ SĄRAŠAS IŠ REGISTRŲ CENTRO DUOMENŲ]

transport_key <- c("[Dd]egal(ai|ams|ų)", "[Kk]ur(as|o|ui)", "[Ll] ktuv", "[Tt]raukin",
                  "[Tt]ransport", "[Aa]utobus", "[Tt]aksi", "[Kk]elion",
                  "([Nn]u|At)vežim(as|ui|o)",
                  "[Dd]ienpinig", "[Aa]pgyvend", "[Bb]ut(o|as|ų)\\s+nuom",
                  "[Gg]abenim", "[Nn]akvyn", "[Vv]iešbut", "[Aa]irbnb",
                  "Booking\\.com", "[Aa]utomobil", "[Dd]raudim")

cond_transport1 <- grepl(paste0(transport_key, collapse = "|"),
                        x = dt$planuota_islaidos, ignore.case = TRUE) |
  grepl(paste0(transport_key, collapse = "|"), x = dt$islaidu_komentarai,
        ignore.case = TRUE)

cond_transport2 <- grepl(paste0(LT, collapse = "|"), x = dt$planuota_islaidos,
                        ignore.case = TRUE) |
  grepl(paste0(LT, collapse = "|"), x = dt$islaidu_komentarai,
        ignore.case = TRUE)

# Tiesiogin s transportavimo ir kelionių išlaidos
transp_LT <- dt$islaidu_kodas == "1" & (cond_transport1 & cond_transport2)
transp_othr <- dt$islaidu_kodas == "1" & (cond_transport1 & !(cond_transport2))

dt[transp_LT, islaidu_rusis := "Tiesiogin s: kelion s ir transportas LT"]
dt[transp_othr, islaidu_rusis := "Tiesiogin s: kelion s ir transportas užsienyje"]

#####
# 6. Komunikacijos ir viešinimo išlaidos
marketing_key <- c("reklam", "skraju(č|t)", "pakuot", "viešinim",
                  "socialin.{1,6}tinkl", "spaudo(s|a)", "komunikac",
                  "reprezentac", "marketing")

cond_market <- dt$islaidu_kodas == "1" &
  (grepl(paste0(marketing_key, collapse = "|"), x = dt$planuota_islaidos,
        ignore.case = TRUE) |
  grepl(paste0(marketing_key, collapse = "|"), x = dt$islaidu_komentarai,
        ignore.case = TRUE))

dt[cond_market, islaidu_rusis := "Tiesiogin s: viešinimo išlaidos"]

#####
# 7.1. Kitos tiesiogin s išlaidos
other_direct <- c("[Ee]rdv( s|ių)\\s+(įrengim|paruošim|dekorav)", "[Dd]ažym",
                  "[Mm]ontavim", "[Aa]pšviet", "[Gg]jars", "[Dd]alyv(io|ių| s)\\s+mokest",
                  "[Nn]jar(yst s|ysčių|io| s|ių)\\s+mokes", "[Ss]tend(as|o)\\s+",
                  "[Ss]tiklin", "[Rr] m(ai|inimas|ų)",
                  "[Tt]echnik",
                  "[Tt]echnik.{1,5}(pirkim|isigyj)", "\\s*[Dd]ron",
                  "[Ff]ilmav.{1,6}įranga", "[Pp]atalp.{1,4}nuoma", "[Dd]omen",
                  "[Tt]inklalap", "[Pp]rogram(av|uotoj)", "[Mm]aitinim",
                  "[Mm]aist(as|o|ui)", "[Pp]ietūs", "[Vv]akarien", "[Pp]usryč",
                  "[Mm]aistpinig",
                  "([Pp]atalp(os|ų)|[Ss]al( s|ių))\\s+[Nn]uom",
                  "[Vv]ertim", "[Mm]aket(av|uot)", "[Mm]odera(toj|vim)",
                  "[Mm]edžiag", "[Ff]otografav")

```

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

```
cond_other_direct <- dt$islaidu_kodas == "1" &
  (dt$islaidu_rusis == "" | is.na(dt$islaidu_rusis))

dt[cond_other_direct, islaidu_rusis := "Tiesiogin s: kitos išlaidos"]

#####
# 7.2. Kitos nenumatytos išlaidos

cond_other_unexp <- dt$islaidu_kodas == "3" & (is.na(dt$islaidu_rusis) |
  dt$islaidu_rusis == "")

dt[cond_other_unexp, islaidu_rusis := "Nenumatytos: kitos išlaidos"]

#####
# 8. Ilgalaikis turtas

dt[islaidu_kodas == "4", islaidu_rusis := "Ilgalaikis turtas"]
}

return(dt)
})

invisible(gc())
```

3 PRIEDAS. **FINANSINIŲ IŠLAIDŲ FORMA, SKIRTA STRATEGINIO FINANSAVIMO PROGRAMOMS.** ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA.

Projektui skirtų Lietuvos kultūros tarybos lėšų skaidymas pagal išlaidų pobūdį

Projekto vykdytojas: _____

Projekto pavadinimas: _____

Lietuvos kultūros tarybos skirta suma: _____

Išlaidų grupė (numatyta sąmatoje prie sutarties)	Išlaidų pobūdis	Išlaidų paaiškinimas	Iš LKT lėšų skirta suma, Eur
Tiesioginės projekto vykdymo išlaidos	Atlygis kuratoriui, meno vadovui, leidinio sudarytojui	Atlygis projekto koncepcijos autoriui (asmeniui, atsakingam už projekto turinį). Šios išlaidos nurodomos prie tiesioginių išlaidų ir tuo atveju, kai projekto vykdytojas šias išlaidas sąmatoje yra priskyręs administravimo išlaidoms.	
	Atlygis atlikėjams	Atlygis už atlikimą aktoriams, dainininkams, muzikantams, įskaitant ir dirigentus, šokėjams ar kitiems asmenims, vaidinantiesiems, dainuojantiems, skaitantiems, deklamuojančioms, kitaip atliekantiems literatūros, muzikos, judesio, konceptualaus meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius, lektoriams, pranešėjams.	
	Atlygis kūrėjams (autoriams)	Priskiriamas tiek tiesioginis (gyvas) atlikimas, tiek į garso ar audiovizualinę laikmeną įrašytas kūrinio atlikimas, fonograma, audiovizualinio kūrinio pirmasis įrašas ir jų garso režisieriai etc.	
	Kelionių ir transporto Lietuvoje išlaidos	Atlygis už sukūrimą audiovizualinių kūrinių autoriams (režisieriams, scenaristams, operatoriams ir pan.), dramos kūrinių autoriams (dramaturgams, režisieriams, choreografams, scenografams, kostiumų dailininkams, šviesos dailininkams ir pan.), literatūros kūrinių (rašytojų, poetų, vertėjų) ir negrožinės literatūros tekstų autoriams (kritikams, menotyrininkams, tyrėjams ir pan.), muzikos kūrinių autoriams, vizualiųjų kūrinių autoriams (dailininkams, skulptoriams, dizaineriams, architektams, fotografams ir pan.).	
	Kelionių ir transporto užsienyje išlaidos	Kai kelionė vyksta Lietuvos teritorijoje arba atvykstama iš užsienio į Lietuvą: kuras, bilietai, vietinis transportas, taksi (į/iš oro uosto), apgyvendinimas, dienpinigiai, draudimas (kelionės, krovinių), transportavimas (išlaidos, susijusios su meno kūrinių transportavimu, transporto nuoma).	
	Viešinimo išlaidos	Kai kelionė vyksta užsienio teritorijoje arba išvykstama iš Lietuvos į užsienį: kuras, bilietai, vietinis transportas, taksi (į/iš oro uosto), apgyvendinimas, dienpinigiai, draudimas (kelionės, krovinių), transportavimas (išlaidos, susijusios su meno kūrinių transportavimu, transporto nuoma).	
	Kitos tiesioginės išlaidos (paslaugos ir prekės)	Visos išlaidos, susijusios su projekto viešiniu bei reklama: pranešimų rašymas, fotografavimas, dizaino, filmavimo paslaugos (skirta veiklos įamžinimui, pristatymui ir sklaidai), reklaminė atributika, skrajučių, plakatų maketavimas ir spauda, socialinių tinklų, interneto svetainės informacinio turinio administravimas, viešinimo koordinavimas, reklama socialiniuose tinkluose, radijuje, televizijoje, lauko stenduose ir pan., reprezentacinės išlaidos.	

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

Administravimo išlaidos	Atlygis projekto vadovui	Išlaidos sinchroniniams vertėjams (pvz., konferencijų), edukatoriams, tekstų (pvz. pranešimų, dokumentų) vertimo, redagavimo, maketavimo, garso įrašų suvedimo (redagavimo) paslaugos, premijos konkursų laureatams.	
	Atlygis projekto finansininkui	Techninės projekto įgyvendinimo paslaugos:	
	Atlygis administracijos darbuotojams	Paslaugos: erdvės įrengimas, dažymas, montavimas, garso ir apšvietimo paslaugos, dalyvio/nario mokestis, stendo nuoma. Priemonės: įsigyjamos medžiagos projekto įgyvendinimui (stiklai, rėmai, trumpalaikis turtas, skirtas projekto realizavimui. Technikos nuoma: nuomojama techninė įranga ir kiti prietaisai (dronai, filmavimo įranga). Patalpų nuoma, virtualios paslaugos (domenas, tinklapio kūrimas, programavimo darbai ir pan.), spaudos paslaugos, maitinimo išlaidos.	
	Biuro nuomos išlaidos	Atlygis projekto vadovui.	
	Komunalinės išlaidos	Atlygis projekto finansininkui arba buhalterines paslaugas teikiančiai įstaigai.	
	Kitos administravimo išlaidos	Atlygis vadybininkams, koordinatoriams ir kt. administracijos darbuotojams, dirbantiems pagal darbo, paslaugų sutartis, individualios veiklos pažymėjimus ar verslo liudijimus.	
Nenumatytos projekto vykdymo išlaidos	Atlygis kuratoriui, meno vadovui, leidinio sudarytojui (sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Biuro nuomos išlaidos.	
	Atlygis atlikėjams (sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Išlaidos šildymui, elektrai, vandeniui.	
	Atlygis kūrėjams (autoriams)(sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Kanceliarinės prekės, banko mokesčiai, ryšio paslaugos ir kt.	
	Kitos nenumatytos išlaidos (paslaugos ir prekės)(sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Atlygis projekto koncepcijos autoriui (asmeniui, atsakingam už projekto turinį).	

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

Nenumatytos projekto vykdymo išlaidos	Atlygis kuratoriui, meno vadovui, leidinio sudarytoji (sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Atlygis už atlikimą aktoriams, dainininkams, muzikantams, įskaitant ir dirigentus, šokėjams ar kitiems asmenims, vaidinantiems, dainuojantiems, skaitantiems, deklamuojančiams, kitaip atliekantiems literatūros, muzikos, judesio, konceptualaus meno, folkloro kūrinius ar cirko numerius, lektoriams, pranešėjams.	
	Atlygis atlikėjams (sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Priskiriamas tiek tiesioginis (gyvas) atlikimas, tiek į garso ar audiovizualinę laikmeną įrašytas kūrinio atlikimas, fonograma, audiovizualinio kūrinio pirmasis įrašas ir jų garso režisieriai etc.	
	Atlygis kūrėjams (autoriams)(sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Atlygis už sukūrimą audiovizualinių kūrinių autoriams (režisieriams, scenaristams, operatoriams ir pan.), dramos kūrinių autoriams (dramaturgams, režisieriams, choreografams, scenografams, kostiumų dailininkams, šviesos dailininkams ir pan.), literatūros kūrinių (rašytojų, poetų, vertėjų) ir negrožinės literatūros tekstų autoriams (kritikams, menotyrininkams, tyrėjams ir pan.), muzikos kūrinių autoriams, vizualiųjų kūrinių autoriams (dailininkams, skulptoriams, dizaineriams, architektams, fotografams ir pan.).	
	Kitos nenumatytos išlaidos (paslaugos ir prekės)(sąmatoje nenumatytos išlaidos)	Išlaidos sinchroniniams vertėjams (pvz., konferencijų), edukatoriams, tekstų (pvz. pranešimų, dokumentų) vertimo, redagavimo, maketavimo, garso įrašų suvedimo (redagavimo) paslaugos, premijos konkursų laureatams. Techninės projekto įgyvendinimo paslaugos: Paslaugos: erdvės įrengimas, dažymas, montavimas, garso ir apšvietimo paslaugos, dalyvio/nario mokestis, stendo nuoma. Priemonės: įsigijamos medžiagos projekto įgyvendinimui (stiklai, rėmai, trumpalaikis turtas, skirtas projekto realizavimui). Technikos nuoma: nuomojama techninė įranga ir kiti prietaisai (dronai, filmavimo įranga); Patalpų nuoma, virtualios paslaugos (domenas, tinklapio kūrimas, programavimo darbai ir pan.), spaudos paslaugos, maitinimo išlaidos.	
Ilgalaikis turtas	Ilgalaikis turtas	Įsigijamas turtas, kurio vnt. kaina ne mažesnė nei 500.00 (penki šimtai) Eur.	

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

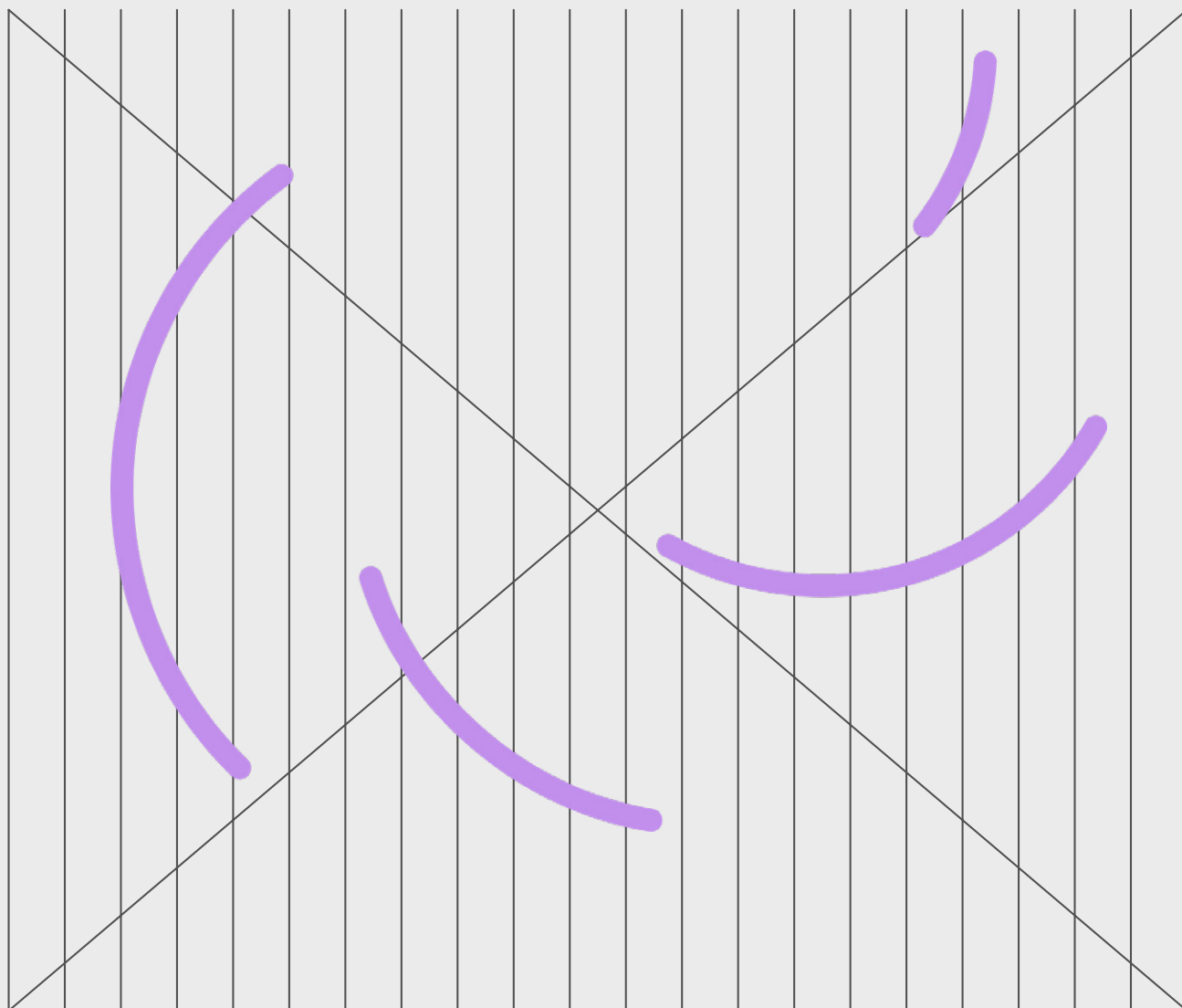
4 PRIEDAS. LKT SKIRIAMŲ INDIVIDUALIŲ IR UKRAINOS KŪRĖJO STIPENDIJŲ DUOMENYS 2023 M. TIK MENO SRITYS PAGAL SRIČIŲ KONKURSŲ SKIRSTYMĄ. ŠALTINIS: LIETUVOS KULTŪROS TARYBA

Meno sritis	Asmenų sk.	Skirta stipendijos suma iš viso, Eur	Vidutinė stipendijos trukmė, mėn.
Architektūra	6	24 600,00	6,83
Cirkas	3	12 000,00	6,67
Dailė	63	292 200,00	7,73
Dizainas	21	103 800,00	8,24
Etninė kultūra ir tautodailė	24	87 600,00	6,08
Fotografija	22	94 200,00	7,14
Literatūra	55	211 200,00	6,40
Muzika	103	310 200,00	5,02
Šokis	12	37 800,00	5,25
Tarpdisciplininis menas	38	139 200,00	6,11
Teatras	42	121 200,00	4,81
Iš viso	389	1 434 000,00	6,14

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

5 PRIEDAS. „SODROS“ PAJAMŲ PASISKIRSTYMAS PAGAL PROFESIJŲ GRUPES. ŠALTINIS: SODROS ATVIRŲ DUOMENŲ PORTALAS. PRIEIGA: <https://atvira.sodra.lt/lt-eur/>

Dimensija	Dimensijos reikšmė	Metai	Šokėjai ir choreografs	Regimojo meno kūrėjai ir atlikėjai	Aktoriai	Muzikantai, dainininkai ir kompozitoriai	Kino, teatro ir panašių sričių režisieriai ir prodiuseriai	Autoriai ir kiti rašytojai
Lytis	Iš viso	2022	1 236	1 301	1 366	1 388	1 445	1 768
		2023	1 439	1 502	1 614	1 626	1 683	2 091
	Moteris	2022	1 153	1 212	1 292	1 211	1 318	1 673
		2023	1 336	1 415	1 543	1 419	1 574	1 961
	Vyras	2022	1 461	1 448	1 444	1 566	1 575	2 044
		2023	1 711	1 649	1 687	1 841	1 798	2 468
Apskritis	Vilniaus	2022	1 688	1 660	1 294	1 119	1 971	1 500
		2023	2 239	1 795	1 444	1 304	2 354	1 870
	Kauno	2022	1 882	1 160	1 299	1 050	1 615	1 922
		2023	2 052	1 283	1 583	1 378	1 717	2 157
	Klaipėdos	2022	1 463	1 226	1 299	1 196	1 245	1 386
		2023	1 956	1 442	1 547	1 381	1 623	1 636
	Šiaulių	2022	2 077	1 144	1 206	1 057	1 214	1 387
		2023	2 273	1 371	1 384	1 765	1 495	1 527
	Panevėžio	2022	2 177	1 121	949	1 243	1 587	1 611
		2023	1 916	1 289	1 072	1 385	1 747	1 708
	Alytaus	2022	1 258	1 167	1 038	1 080	1 327	1 462
		2023		1 384	1 398	1 537	1 528	
	Tauragės	2022		1 323	1 013	1 365	1 078	
		2023		1 535	1 101	1 419	1 145	1 660
	Telšių	2022		961	1 210	890	1 516	
		2023		1 026	1 427	1 270	2 156	
	Marijampolės	2022		1 024	989	1 083	1 126	1 365
		2023		1 140	1 272	1 145	1 476	1 533
	Utenos	2022		1 146	978	606	1 160	
		2023		1 263	1 326		1 361	

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

PROJEKTŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ ANALIZĖ 2023

www.lkt.lt